

Letniška lista: --
 Celo leto . . . K 10—
 Pol leta . . . 5—
 Četrť leta . . . 2.50
 Mesečno . . . 1—
Zunaj Avstrije: ---
 Celo leto . . . 15—
Posamezne številke
 -- 10 vinarjev. --

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računajo po 12 v. od 6 redne petivrstice: pri večkratnih oznanilih velja popust. ---
 „Straža“ izhaja v ponedeljek in petek popoldne.
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
 Koroška ulica. 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti vsak dan od 11.—12. ure popoldne.

Črnovojniki dobijo dopuste.

Grška pred važno odločitvijo. — Grški kralj se posvetuje z voditelji strank. — General Dumanis zopet šef grškega generalnega štaba. — Danes nov posvet grških voditeljev in generalov v kraljevi palači. — Hudi boji med Rusi in Nemci severno od Varšave. — Nепrestano boji za Carigrad. — Papež pripravlja mirovne predloge.

Sijajno zadoščenje koroški slovenski duhovščini.

Pastirski list novega celovškega knezoškofa.

Celovski knezoškof dr. Adam Heffer je izdal pastirski list, s katerim naznanja škofljanom svoj nastop in jim razlaga one resnice, ki se mu zdijo za sedanjí čas najbolj primerne. Prevzvišeni knezoškof, pod kojega nadpastirsko palico spada tudi lepo število škofljanov našega slovenskega rodu, je s tem pastirskim listom dokazal, kako bistro motri časovne dogodke, kako jih trezno in pravično presoja, pokazal pa tudi, da noče biti kakor „canes non valentes latrare, videntes vana, dormientes, et amantes somnia“, kakor psi, ki ne znajo lajati, ki gledajo na nečimurnost, ki spijo, in ki ljubijo sanje“ (Is. 56, 10). Posebno pa bo pastirski list razveselil koroško slovensko duhovščino, kajti knezoškof govori v njem tudi o zapiranju nekaterih njihovih sobratov začetkom vojske, in sicer govori kakor dober ljubeč oče k svojim bridko izkušenim in trpečim otrokom. V listu poziva, da naj tem duhovnikom škof in verniki v krščanski ljubezni izkazujejo svoje sočutje. S tem nastopom si je novi knezoškof gotovo pridobil srea vse svoje duhovščine, kajti v nesreči dvíga človeka vsako znamenje ljubezni, dočim ga sovraštvo in surovost le tlači in mu jemlje pogum za vse boje in napore. Ob enem pa bo ta pastirski list ostal v zgodovini katoliške Cerkve sijajen dokaz, kako zna in mora katoliški škof združevati patriotizem z odkritim, neustrašenim nastopom za katoliško Cerkev, njene nauke in služabnike. Zanimiv odstavek v pastirskem listu krškega knezoškofa dr. Adama Heffer se doslovno glasi:

„Resnično, narodi so se združili zoper nas, da bi nas uničili. Kljub temu pa, smo dozdej častno zdržali zoper veliko premoč, ker nam je Gospod pomagal

— in on bo še nadalje pomagal. Zaupanje na Boga bo našim narodom ohranilo tisto edinost, ki se je začetkom vojske tako krasno pokazala. „Kraljestvo, ki je v sebi razdvojeno, bo pokončano“ (Luk. 11, 17), pravi Kristus. Edinost pa daje moč. Torej proč v teh težkih časih z vsem, kar razdvaja. Proč z vsem stanovskim in strankarskim preprirom, proč z vsemi sebičnimi in malenkostnimi občutki. Biti moramo eno ljudstvo bratov, ki se v nobeni težavi in nevarnosti ne ločijo. Tu je moja škofovska dolžnost, opozoriti na neko nikakor ne veselo prikazano, ki se je pojavila že začetkom vojske. Tedaj so se pojavile po naših in tujih časnikih govorice o krutosti in pregreških katoliških duhovnikov in menihov v Belgiji in drugod. A ker so bile hujskarije povsod enake, se je jasno spoznalo, da so na delu one skrivne sile, ki imajo po svojem mojstru in učitelju Francozu Voltairu namen, uničiti sv. katoliško Cerkev. Namenoma in brez strahu so skušali v tem velikem času, ko jim verska probuja ljudstva ni bila po volji, sv. katoliško Cerkev in njene služabnike izpostaviti zaničevanju. Toda laž je imela kratke noge. Nemški poveljujoči generali so s svojimi odločnimi izjavami onemogočili obrekovanje in tudi luteranski ogrski ministrski predsednik Tisza je govoril moško besedo, s katero je branil katoliško duhovščino pred obrekovalci.

Bridko me je bolelo, ko sem zvedel, da so bili v času splošne razdraženosti začetkom vojske zaprti nekateri koroški duhovniki in so bili obdolženi nepatriotičnega obnašanja. Najbolj divje govorice so se tedaj širile. Tem bolj pa sem se razveselil poročila, da so vsi ti duhovniki bili oproščeni, ker se je pri preiskavi izkazala njihova popolna nedolžnost. **Ker so toliko hudega pretrpeli, jim bomo gotovo v krščanski ljubezni izkazovali svoje sočutje.**

Pri tej priložnosti bi vse vernike svoje škofije prosil: bodite pravični — kakor ste to že večkrat pokazali — vedno tudi proti duhovskemu stanu in ne pripisujte pregreške enega duhovnika celemu stanu, ali pa katoliški Cerkvi. Ako se kateri duhovnik pregreši, kakor n. pr. lotrinjski duhovnik, ki je v pretiranem nacionalizmu, tej spaki prave ljubezni do naroda in domovine, ob izbruhu vojske zbežal k Francozom, potem naj verniki mirno prepuste kazen za ta pregrešek sodnji, strogi obsodbi škofov in nezmotljivi sodbi božji. Pregreški se najdejo v vseh stanovih, tudi med uradniki, učitelji, delavci in kmeti. Pa bila bi vnebovpijoča krivica, ako bi za pregreške posameznika delali odgovoren celi stan.

Posebno v teh težkih časih se moramo vsega ogibati, kar povzroča needinost in vse zapostaviti, kar loči; le eno misel moramo gojiti, namreč da moramo biti edini bratje, da bomo mogli tako vzdržati v tej strašni vojski, dotlej da nam Bog pošle zmago, kakor upamo.“

Kaj pišejo in čitajo v tem času Nemci?

Dr. —v—. V teh resnih časih je vsled stroge cenzure nemogoče pisati o predmetih, o katerih je pa drugim z njihovega stališča dovoljeno. Zato navajamo tukaj samo, kaj pišejo v tem času Nemci, kake knjige se prodajajo v velikem številu po nemških knjigarnah. Knjiga, ki je izšla že v 17. izdaji, in ima priporočbo nemškega prestolonaslednika, se imenuje: „Des Deutschen Reiches Schicksalsstunde, von H. Frobenius, Oberstleutnant a. D.“ Prva izdaja je izšla že marca 1914. V njej se razpravlja v preroškem duhu, kako bo prišlo do vojske med trozvezo z Nem-

LISTEK.

Moji doživljaji v vojski.

Iz dnevnika četovodja Franca Strmšek iz Konjic (iz severnega bojišča).

(Dalje.)

VIII.

V naši bližini je bilo menda okrog 200 topov, ki so pokali, da se je zemlja tresla že skozi tri dni.

Dne 18. oktobra zvečer dobimo povelje: naprej! Nekako tesno mi je postalo pri sre. Nagnem se k Ivanu in rečem:

„Glej, zopet gremo v krvavo klanje in v smrtno nevarnost. Sovražnik je močen, ker se ne umakne, če tudi že tri dni naši topovi bruhajo smrt na njegove postojanke. Prijatelj, drživa skupaj! Če bom jaz težko ranjen, spravi me nazaj, prosim te! Če pa mrtev obležim, vzemi mi uro ter denar. Denar obdrži sam, uro pa izroči mojemu ljubemu očetu v spomin, če še prideš kedaj v moj mili kraj. Tudi piši mojim starišem, da naj ne žalujejo, saj gremo dobro pripravljeni v smrt za ljubljeno domovino. Sicer se pa vidimo nad zvezdami. Pač pa naj dajo darovati eno sv. mašo in naj molijo za me. Tudi mi naj odpustijo vse, kar kedaj ni bilo prav. Tudi ti, dragi Ivan, se me spominjaj!“

„Ne govori vendar tako“, me preseka tovariš Ivan s solzami v očeh. „Meni pa ti stori, kar želiš, da bi jaz tebi, Franci.“

Podala sva si roke.

Pol ure pozneje smo se spustili v švarmliniji iz gozda. Bilo je že temno. Pred nami je grozno pokalo. Prodiramo. Toda posebno hudega odpora nismo več našli tukaj. Na neki njivi se za silo po noči ukopljemo.

Drugi dan, dne 19. oktobra, okrog 2. ure, gremo naprej.

Kmalu smo s sovražnikom v stiku. Začnemo i močno streljati. Oglasijo se pa ruske strojne puške ravno pred nami. To opazijo naši topničarji. Hitro pošljejo par salv karteč pred nami v ruske rove. Zadeli so tako krasno, da smo videli, kako so trupla bila vržena visoko v zrak in zemlja skoro do oblakov. Tudi nam nasprotno strojno puško so ubili z moštvo vred.

Ali Rusi so vstrajali, kolikor jih je ostalo pri življenju.

Mi gremo v hušem ognju naprej. Moj poročnik je večkrat zaklical k meni:

„Ne od mene, Strmšek!“

Poleg mene sta bila tudi Ivan in Lojze, Molka, doma iz Logateca na Kranjskem.

Pogrešal pa sem Mara. Iščem ga z očmi in zapazim, da gre vedno bolj na desno za svojim tovarišem, četovodjo Maurijem. Ta je bil korajžen mož, dober strelec in je že marsikaterega Rusa spravil tja, kjer ni muh. Pred mobilizacijo je bil na Nemškem in se je še le eden teden poprej, predno je odšel na vojsko, poročil.

Ta dva sta šla skupaj. Menda bi bil tudi jaz šel za njima z Ivanom, ko bi naju ne bil poročnik pridržal.

Storil se je že mrak, a mi nismo nehali streljati, dokler nam ni zmanjkalo patron. Z Ivanom sva jih šla iskat k ranjenim in padlim vojakom, če tudi je to bilo zelo nevarno.

Prišli smo na približno 150 korakov do sovražnika.

Kakih 1000 korakov od nas je gorela vas.

Reklo se je, da bomo naskočili z bajoneti, toda takoj na to se je zdelo, da so se Rusi malo umaknili. Naskok se je za ta trenotek opustil.

Jaz dobim povelje, iti pogledat naprej. Vzamem tri može seboj. Po trebuhu pležemo naprej. Priplazimo se na 50 korakov. V neki jami, katero je napravila granata, se potuknemo in vidimo od tam v blesku goreče vasi obraze ruskih vojakov. Torej so še tu — postojanko hočejo držati, kakor se vidi, do zadnjega moža.

Srečno dospemo nazaj k svoji stotnji s tem poročilom.

Drugo jutro, dne 20. oktobra, je bila gosta megla na celém bojišču.

Zopet moram na poizvedovanje, kakor po noči. Srečo sem imel, videl sem vse, kakor poprej in se i srečno vrnil.

Kmalu na to priđe povelje za naskok z bajoneti. Naš stotnik Persa reče:

„Prvi švarm od prve čete: naprej!“

15 mož in nadlovec začnejo plezati. A že v prvih trenotkih so jih opazili sovražniki. Pet jih takoj paše.

Mi smo nemirno čakali povelja.

(Dalje prihodnjic.)

čijo na čelu in trosporazumom z Anglijo na krmilu. Odkar je Nemčija začela širiti svoja brodovja, odkar ima močno mornarico, je postala nevarna Angliji, ki se boji za svoje gospodstvo na morju. Anglija je bila vedno sovražnica tistih držav, ki so ji postale nevarne na morju. Zato je sovražnica Nemčije. Francija je proti Nemčiji, da se maščuje za póraze l. 1870-71 in dobi nazaj Alzacijo-Lotarinsko, Rusija ni naravnost sovražna Nemčiji, ampak Avstriji, ker ne trpi, da bi se Avstrija vmešavala v balkanske razmere, ker želi, da pride po balkanskih Slovanih do Adrije.

V knjigi se jako dobro napoveduje, kako bodo nastopile armade, ker se je deloma v resnici že tako zgodilo. Glede Belgije je izražena bojazen, da bi Angličini in Francozi marširali skozi njo proti Nemčiji. Vojska je pokazala, da so prišli Nemci prej kakor drugi. O Angliji se pravi, da ta želi samo uničiti -- nemško brodovje, nemško armado na suhem pa želi ohraniti, ker jo bo pozneje potrebovala proti Rusiji. Francozom in Rusom pa je na tem ležeče, da uničijo nemško armado na suhem, nemško brodovje pa bi še jim kdaj lahko koristilo proti Angliji. O Italiji misli knjiga, da bo s trozvezo. O japonski nevarnosti se veča ni nič slutila. Tudi o Turčiji ne pove ničesar. Pač pa pravi, da so bile države, zlasti Francija, tako pripravljene za vojsko, da bi v spomladi l. 1915 gotovo prišlo do svetovne vojne.

Druga knjiga je „Panlatinismus, Panslavismus und Panteutonismus, von Dr. Emil Deckert, Prof. d. Universität Frankfurt a. M.“ Panlatinizem (Francija, Spanija, Italija, Rumunija) ni nevaren. Rumunija je preveč oddaljena. Pri drugih treh pa bi hotela imeti Francija hegemonijo, česar bi drugi dve državi ne prenašali: Panslavizem: Rusija in vsi drugi slovanski narodi nima prihodnosti. Rusija bi hotela vse rusificirati, balkanski narodi pa hočejo vendar le imeti svoje stališče, avstrijski Slovani pa ne pridejo v poštev, ker so zdaj z veseljem in navdušenjem šli v vojsko zoper Rusijo in Srbijo, če tudi bi ne bili tako razpršeni med druge narode, da nimajo ožjega stika z Rusijo. Panslavizem je tedaj panslavizem. Panteutonizem: Nemčija (z nemško Avstrijo), Anglija, Danska, Švedska in Norveška tudi nima življenjske moči, ker si stojita Anglija in Nemčija tako nasproti, da druga drugi zavidata premoč in neodvisnost. Zato se vse osredotoči v vojsko med Anglijo in Nemčijo, vse druge države so le privesek teh dveh sovražnikov.

Tretja zbirka brošur ima napis: „Der deutsche Krieg“, 22. zvezek te zbirke pa „Österreich-Ungarus Erwachen, von Richard Chärmatz.“ Sovražniki Avstrije in tudi nekateri Avstrijci sami so mislili, da je Avstrija pred razsulom vsled neprestanih narodnih in ustavnih bojov. Vojska pa je vzbudila moč in samozavest Avstrije. Vsi njeni narodi so šli navdušeno in pogumno v boj, ker so spoznali, da gre za obstanek skupne domovine, ki bi jo moral ustvariti, če bi je še ne bilo. To da upati, da bo tudi v mirnih časih boljše. Ogrski ministrski predsednik Tisza že zdaj dela koncesije, da zadovolji nemadžarske narode. Tudi v Avstriji bodo Nemci morali pozabiti, da je nekdanja bila nemška Avstrija, na katero mesto mora stopiti Avstrija narodov, ali kakor pravi za celo Avstro-Ogrsko: nicht deutsches Österreich, sondern ein Völker Österreich-Ungarn.

Ruski list „Novoje Vremja“ zasramuje papeža.

Berolin, 2. marca.

V tukajšnjih političnih, katoliških in protestantskih krogih je povzročil napad ruskega lista „Novoje Vremja“ na osebo papeža veliko razburjenje. — Kakor znano, je predlagal papež, da se izmenjajo vojni ujetniki, ki so za vojaško službo nesposobni. Ta predlog se je deloma že tudi udeležil. V pismu, s katerim je papež nemškemu cesarju Viljemu naznanil svoj predlog, se nahaja tudi stavek: „Krščanska ljubezen do človeštva, katera odlikuje Vaše Veličanstvo.“ Ruski list „Novoje Vremja“ piše, da si bo treba zapomniti, da je rimski papež Benedikt kadil cesarju Viljemu, ki je sovražnik človeštva, s krščansko ljubeznijo ter izjavlja, da morajo te besede papeža razljutiti slehernega globokovernega katoličana, za katerega je vendar papeževa beseda najvišja zapoved.

K temu napadu pripomnijo nemški listi: Zdi se nam, da je mnogo bolj umestno vprašanje, kaj bodo rekli katoličani Rusije, če vodilni ruski list tepta v

blato delovanje papežev, ki je polno krščanske ljubezni in v najširšem pomenu besede popolnoma nepristransko. Tudi protestantovsko časopisje ugovarja z velikim ogorčenjem zoper članek lista „Novoje Vremja“ ter povdarja, da je bil že več let temu listu merodajen angleški kapital, za to je tudi Anglija sodgovorna za blatenje, ki ga je zakrivil ta list na poglavarju katoliške cerkve.

Evropski mir se bo sklepal v Stockholmu.

„Berliner Tagblatt“ ve povedati, da sodijo švedski diplomati, da bi se evropska mirovna konferenca najbolje vršila v Stockholmu. To mesto je že rad tega najbolj prikladno, ker je središče velikanske ceste narodov z vzhoda proti zapadu in z juga na sever.

Rusija brezuspešno snubi Rumunijo.

Že večkrat smo poročali, da si prizadeva trosporazum, osobito Rusija, na vse kriplje, spraviti Rumunijo na stran trosporazuma, toda dosedaj vselej brezuspešno. List „Osmanischer Lloyd“ priobčuje zelo zanimivo poročilo o pogajanju ruskega poslanika v Bukarešti z rumunsko vlado, z namenom pridobiti Rumunijo za trosporazum. Ruski poslanik pl. Poklewsky si je prizadeval odstraniti pri rumunski vladi vse pomisleke, ki so nastali glede vprašanja Carigrada in Dardanel ter je zagotovil Rumuniji, da se bodo upoštevale določbe bukareštanske pogodbe, ki je bila sklenjena po končani balkanski vojski.

Rusija je pa zahtevala, da mora Rumunija s svojo armado takoj udariti na Sedmograško, zakar ji zagotavlja Rusija 100.000 mož za pomoč, ki bi se naj pridružili rumunski armadi. Rusija je zato obljubila Rumuniji, da bo dobila od Avstrije Sedmograško. Da bi se tudi ugodilo rumunski zahtevi glede Besarabije, je obljubila Rusija Rumuniji, da bo dovolila rumunskemu prebivalstvu v Besarabiji obsežnih prostosti ter da bo pritegnila tudi rumunsko prebivalstvo Besarabije v mestna zastopstva.

Predno se pa Rumunija pridruži Rusiji, je zahteval ruski zunanji minister, da rumunska vlada neha se potegovati za sporazum z Italijo in opusti vsa pogajanja z Bolgarijo. Zahteval je tudi, da naj napravi Rumunija konec vprašanja glede prometa blaga iz Bolgarije skozi Rumunijo.

Kot samoumevno se je označilo, da se mora nehati vsak uvoz žita in moke iz Rumunije v Avstrijo in v Nemčijo ter da naj Rumunija izžene iz svoje države vse pristaše Avstrije in Nemčije. Nadalje je zahtevala Rusija, da naj odpre Rumunija rumunska pristanišča ob Donavi ruskim ladjam ter dovoli, da sme zgraditi Rusija opirališče za svojo vojno mornarico ob izlivu Donave v Črno morje. Nadalje naj se pridruži rumunsko vojno brodovje osobito križarka „Kraljica Elizabeta“ ruskemu črnomoškemu vojnemu brodovju.

Da ščiti Srbijo pred napadom Bolgarije, je zahtevala Rusija, da postavi Rumunija v Dobruđzi najmanj 200.000 mož proti Bolgariji za slučaj, če bi nameravala Bolgarija prodirati v srbsko Macedonijo. Za ta slučaj je obljubila Rusija Rumuniji za plačilo bolgarsko ozemlje od Rustčuka do Varne.

Vse te ruske predloge je pa rumunska vlada kratkomalo odklonila.

Železniška pogodba med Bolgarijo in Rumunijo.

Med Bolgarijo in Rumunijo se je sklenila železniška pogodba, ki določa prosti prevoz blaga iz Bolgarije skozi Rumunijo. Za Avstrijo je ta pogodba velike važnosti, ker bomo mogli neovirano dobivati iz Bolgarije žita zlasti koruze.

Premične barake.

Okrajna glavarstva so dobila to-le okrožnico, ki je pa tako velikega splošnega pomena, da jo celo objavljamo:

Velepomembna pomoč občinam napram kužnim boleznim v vojni obstoji v tem, da se pripravijo barake-osamnice, kajti pri zatiranju kužnih boleznih je osamitev posameznega slučaja, osobito v prvih slučajih, prav posebnega pomena. V kmečkih občinah, v katerih ni mogoče postaviti in vsak čas dostojno vzdrževati posebna stalna osamna poslopja, ima nabava začasnih (provizoričnih) stanovališč v obliki pre-

mične barake prednost. Baraka je posebnega pomena, ako se gre ob izbruhu kužnih boleznih v vojni za to, bolnikom najhitreje priskrbeti primerna stanovališča, katera se morejo poleg zdravstvenim zahtevam čim najmožneje vstrezajoče opreme pred vsem drugim nabaviti čim najhitreje, da se tako omogoči, na kužnih boleznih obolele takoj oddeliti od zdravih.

Velikega pomena v to so v novejšem času „premične barake“, ki se imenujejo po njihovem izumitelju, danskem konjeniškem stotniku (ritmojstru) pl. Döcker, in katere izključno uporabljajo avstrijske vojaške uprave in druge, kakor tudi podjetja Rudečega križa.

V Niesky (Zgornje Lužice, Oberlausitz) od firme Christoph in Unmack, akcijska družba, izdelane barake „Sistem Döcker“ je ob pojavljajočih se kužnih boleznih, pač brez omejitve, označiti kot edino varno (zavetno) sredstvo za zatiranje boleznih in sicer vsled tega, ker se zamore na kužnih boleznih obolele popolnoma osamiti.

Pred odpošiljatvo se vsaka baraka v tovarni po večkrat postavi in zopet razdere. To daje gotovost, da se vsi njeni deli natančno skladaajo in da je vsako dodatno delo na licu mesta nepotrebno. Postavijo se v nekaterih urah celo po neizvežbanih delavcih. Posebno prednost lahkih Döckerjevih stavb tvori še sestava tal, ki služi ob enem kot zaboj pri prevozu barake.

Temeljitev tal je povsem priprosta. Za lahke „leteče barake“ zadostuje, ako se, ko se je stavbišče vođoravno izravnilo in se odpravila zgornja zemeljska plast, po nosilnosti pod isto nahajajoče se zemlje, v razdaljih približno enega metra položijo klade iz betona, ki jih ima v zalogi tvrdka v Niesky, kot podlaga blazinam, da se le-te ne dotikajo zemlje, temveč da ne more na nje uplivati vlažnost zemljišča, in da se tudi omogoči pristop zraka pod tlami. Prostornina med blazino in zemljo more se zadelati, ako se podaljša zatvornicam enaka prevleka. Ako je postaviti barake težje sestave, tedaj se mora samo ob sebi umevno položiti temelj do one globočine, v kateri ne zmrzuje več zemlja, utrditi se mora tudi dno. Tu se priporoča utrditi izvoljeno stojišče s tlakovanjem z opeko ali z betoniranjem, to ne olajša le postavitev barake, temveč ugotavlja tudi pri vseh razmerah tal in vremenstva, da ostane podlaga (spodnja tla) suha in snažna. Koristi prekašajo stroške. Da se stojišče barake ohrani suho, posebno če se ni utrdilo s tlakovanjem, je potrebno, da se z nasipom nekoliko poviša od sosednega zemljišča in da se razven tega okoli barake napravi za dežnico in snežnico odtočni jarek, čigar odtok je zasigurati.

Na kužnih boleznih obolelih ne bode v premnogih slučajih mogoče v večjem številu sprejeti v bolnišnice, ker bi se morali v bolnišnici nahajajoči se bolniki premestiti v kako drugo poslopje, kar prizadeva večidel le težkoče. Na samem stojišču hišo najeti in opremiti bilo bi predrago in takšna hiša bi nikdar ne nudila onih koristi in varščin, kakor jih more nuditi zgolj v svrhu sprejema na kužnih boleznih obolelih zgrajena baraka. Nabava takšne barake je za enega del v naših resnih časih, da se z ognem preteči nevarnosti okužitve, za vsako občino stvaritev velikega javnega pomena.

Na ukaz c. kr. namestništva z dne 8. februarja 1915, št. 661-133 preds., se mora znova najresneje zahtevati, da se v kmečkih občinah pripravijo zadostno veliki osamni prostori. Kjer takšnih ni mogoče pripraviti v obstoječih poslopih, priporoča c. kr. namestništvo, da si nabavijo premične barake občinske skupine ali okraji tako, da bi se v slučaju potrebe na pripravnem mestu takoj postavila takšna baraka. Pri tem je upoštevati, da zađenejo stroški osamitve na kužnih boleznih obolelih občine prebivališča, če tudi dotični bolniki nimajo v občini domovinske pravice, nadalje da se v obče ne more računati, da bi se takšni bolniki privedli v javne bolnišnice, deloma zaradi nevarnosti prevoza in deloma zaradi že obstoječe prenapolnitve teh zavodov in konečno tudi, ker barak Rudečega križa več ni na razpolago.

Dasi zahteva nabava takšne barake enkratni večji izdatek, je s tem vendar le na mnoga leta stvarjena temeljita odpomoč in se pri skupni nabavi poskupinah obvarujejo manjše občine velikih stroškov, ki jih povzroča naprava lastnih zavodov in pred nevarnostjo hudih kužnih boleznih.

Občinsko predstojništvo se pozivlja, da tekom 14 dni semkaj naznani, katero stališča da zavzema napram projektu nabave premične barake ter ima posebno navesti, ali naj bi takšna baraka služila celemu zdravstvenem okraju, ali več župnijam skupaj. Pričakuje se tudi, da bode občinsko predstojništvo, resno ocenjajoč vpoštevne zdravstvene koristi z ozirom na točasno veliko nevarnost, ki preti po kužnih boleznih (osebnice, pegasti legar, kolera, griža, legar itd.), vsekakor na požrtvovalen način podelilo čim največji znesek v svrhu nabave premične barake. Visokost prispevka je semkaj naznaniti na določen način.

Ta odlok je prečitati v seji občinskega odbora, katero je nalašč v to sklicati, in ga potem shraniti pri odločnih uradnih spisih.

Avstrijsko-rusko bojišče.

Ob Dnjestrju.

Od verodostojne strani se poroča, da je položaj avstrijske armade v južno-izhodni Galiciji ne samo dober, temveč celo izboren. Sedaj ni nobenega povišanja, da bi se naši ljudje radi borbe, ki jo bide naša armada na južni strani Dnjestra z rusko premočjo, morali razburjati. Boji se za nas ugodno razvijajo, če tudi Rusi na to bojišče pošiljajo dan na dan novih rezerv. Da mesto Stanislav ni tako hitro padlo v naše roke, kakor mesta Delatyn, Kolomea in Nadvorna, je krivo neugodno ozemlje, na katerem se vrši bitka. Rusi vzdržujejo z veliko žilavostjo in vstrajnostjo svoje močno utrjene višinske postojanke okrog mesta Stanislav.

Ob Karpatih.

Rusi na celi karpatski bojni črti napadajo in naskakujejo avstrijske postojanke z velikansko srčnostjo in naporom svojih skrajnih sil. Rusko armadno vodstvo bi s silo rado doseglo na Karpatih uspehe, ki bi nekako izjednačili naše napredovanje v Bukovini. Na vsak način so Rusi trdno upali, da se jim z naporom vseh svojih sil posreči našo karpatsko obrambno črto nekje predreti. To prizadevanje našega močnega sovražnika pa je bilo po naših četah preprečeno. Na celi karpatski bojni črti se boji še sicer vršijo, a se za Avstrijce ugodno razvijajo. Pri Stanislavu so avstrijske čete kljub sovražnikovi premoči z naskoki zavzele dne 1. marca več ruskih postojank ter ujele veliko število Rusov.

Zelo zanimivo se razvija borba ob Dukli. Do danes se še ni odločilo, kdo bo končni zmagovalec. Iz Košic se o duklskih bojih poroča: V srednjem delu duklanske grzine postajajo ruski napadi dan za dnem redkejši. Rusko armadno vodstvo pošilja iz mest Jaslo, Krasno in Sambor vedno novih ojačenj in sicer deloma v Duklo, deloma pa v ozemlje pri prelazu Usok. Ob enem pa se opaža, da sovražnik ojačuje tudi svoje postojanke ob grebenih prelaza Volovec in sicer na gališki strani. Rusi so se pripravljali na nove napade na gališki strani karpatskih višin severno od mesteca Mezolaborc. Ruski načrt pa se je korenito izjaloviti, še predno so ga začeli izvrševati. Nekatero prednje baterije naših kolon, ki so razpostavljene na severni strani komitata Zemplin, so presenetili še nerazvite sovražne kolone in jih skoro popolnoma uničile.

Ob Dunajcu.

Oba sovražnika ste se ob Dunajcu močno zakopala v okope. Infanterija se drži svojih strelskih jarkov, le artilerijski dvoboj se vrši na nekaterih mestih. Iz Krakova se o bojih ob Dunajcu poroča: V mestecu Radlov (severno od Tarnova), ki je last veleposestnika viteza pl. Dolanski, se sliši neprestano gromenje topov. Rusi neprenehoma obstreljujejo iz svojih postojank celo okolico tostran Dunajca. Naša artilerija na rusko kanonado uspešno odgovarja. Po noči je cela okolica z žarkometi razsvetljena. Ruski žarkometi svetijo neprestano v to in drugo stran reke. Mnogo krajev so Rusi v okrožjih Tarnov in Dombrova zažgali. Poročevalec krakovske „Nove Reforme“ je na potu k Dunajcu srečal mnogo kmečkih družin, ki so bežale deloma peš, deloma na vozovih iz svojih domačih vasi, kjer divja boj med Avstrijci in Rusi. Begunci pripovedujejo, da so prebivalci ob Dunajcu popolnoma izpraznili svoja domovja. Državna poslanca Bojko iz Dombrove in Krempa iz Miele sta v začetku meseca novembra zbežala iz svojih domačih sel, a sta se kmalu nato zopet vrnila. Poslanec Bojko opravlja v Grebosovu posel vaškega župana in poslanec Krempa ima isto službo v občini Padva Narodova pri Mieleah. V Dombrovi so Rusi oropali vse trgovine in stanovanja, iz uračlov pa so pometali vse spise na cesto. Važne akte pa so sežgali. Del okraja Dombrova blizu Tarnova so Rusi že zapustili. V vseh, kjer se še nahajajo Rusi, se še borba z vso srčnostjo nadaljuje. Avstrijska artilerija ima po sodbi očividcev ob Dunajcu ugodne postojanke.

Ruska ofenziva severno od Varšave.

Ruska armada je nevaren sovražnik. Pred tedni so ob Mazovskih jezerih Nemci pod maršalom Hindenburgom Ruse strahov toporazili in jih vrgli za rusko trdnjavsko črto. Rusi pa so kmalu na drugi točki zbrali nove čete in sicer severno od Varšave ter z novo vehemenco obrnili svoj ščit in sulico proti Nemcem. Nemško uradno poročilo z dne 3. marca namreč

priznava med drugim, da se je morala nemška armada severno od Varšave umakniti ruski premoči.

Bojna črta severno od Varšave in Visle je sledeče razvita: Plock (ob Visli) tvorí nemško desno krilo, mesti Radsanov o ob reki Wkra in Prasnys (severno od Varšave) tvorí središče ter Mysinec (ob reki Rosoga) in Kolno ob izhodno-pruski meji levo krilo nemške severnovaršavske armade. Ruska armada, ki je še stala po znanem porazu ob Mazovskih jezerih, kjer je zgubila nad 160.000 mož, se je utaborila sedaj za utrjene postojanke reke Njemen. Ona ruska armada pa, ki ima nalogo braniti varšavsko severno stran in ki je razpostavljena nasproti nemški bojni črti Plock-Radsanovo-Prasnys-Mysinec, je pričela te dni z odločno ofenzivo proti nemškim postojankam. Ofenziva sovražne armade ima tem ložjo podlago za uspešno prodiranje, ker ima v svojem ozadju ob reki Narev močno trdnjavsko črto Novo-Georgievsk-Serock-Pultusk-Ostrolenka-Lomža.

Iz uradnega poročila nemškega glavnega stana z dne 2. marca je posnet, da je najhujši ruski pritisk na črto Myšinec in Prasnys, torej v središče nemške severnovaršavske armade. Na to fronto so zbrali Rusi velike vojne sile. Nemške prednje čete so se morale radi silnega ruskega pritiska na južni strani Myšincea in severo-zahodno od Prasnysa umakniti. Nemški krili pri Plocku in Kolnu pa še vstrajata in odbijata srdite ruske napade. Iz tega novega vojnega pojava je razvidno, da so se Rusi res bali, da bo Hindenburg od severne strani pritisnil ob Varšavo in so se pravčasno s protiofenzivo zavarovali. Vprašanje je: ali bo ruska ofenziva pri Prasnysu in Myšincu imela uspehe ali ne. Ako Rusi prodrejo na tej fronti v Prusijo, se bosta morali tudi nemški krili pri Plocku in Kolnu, ki še sedaj vstrajata v svojih postojankah, umakniti.

Boj za Prasnys.

Ruski ofenzivni sunek proti nemški armadi pri Prasnysu se je kmalu ustavil. Nemško uradno poročilo z dne 3. marca pravi med drugim: Ko so nemške čete nenadoma zavzele važno postojanko Prasnys in sicer s tem, da je en nemški kor nenadoma napadel Ruse z izhodne strani, so Rusi pričeli s protiofenzivo. Nemška armada se je samo en dan nahajala v kritičnem položaju. Tri ruski kor so napadli tu nemško krilo od izhodne, jugoizhodne in južne strani. Nemški kor se je moral umakniti pred rusko premočjo. Dele nemškega kora so Rusi rdo prijeli. Večje število nemških ranjencev, ki so bili v vaseh pri Prasnysu, je prišlo Rusom v roke. Rusi pa umikajo nemške kolone niso mogli izrabiti. Nemci so se v redu umikali. Ruske čete so celo izgubile stik z Nemci in so imele velike izgube pri svojem napadanju. Nemci so nato dobili znatna ojačenja in tako položaj pri Prasnysu za nemško armado zopet postaja ugoden. Kratka ruska ofenziva pri Prasnysu se z uspehom, ki so ga Nemci dosegli pri zavzetju Prasnysa, ko je 10.000 Rusov padlo Nemcem v roke, nikakor ne da primerjati. Boji za Prasnys se še, kakor pravi najnovejše uradno poročilo, nadaljujejo.

Novo strašno orožje.

Listu „Hamburger Nachrichten“ poroča vojni poročevalec iz Karpatov: V bojih ob karpatski bojni črti igrajo mine veliko vlogo. Časnikar pravi, da je imel priliko, da je na lieu mesta ob bojni črti prišel v dotiko z poveljnikom oddelka za „torpede na suhem“ (mine). Poveljnik mu je dovolil, da je smel prisostvovati nekaterim poizkusom s takimi torpedi. Moštvo so izbrani vojaki prve vrste. Radi izvanrednih vojnih činov, ki jih ti oddelki izvršijo, si je to vojaštvo pridobilo ime „Viljem Tellova brigada“, po slovitim švicarskem junaku Viljemu Tell. Učinek, ki ga „torpedi na suhem“ povzročijo med vrstami vojskujočega sovražnika, je naravnost strašen. Vžgejo se mine na poseben način brez žic. Ta način sprožitve podzemskih min je popolnoma tajen in vedo zanj samo v armadni upravi in posebej izbrani vojski-zaupniki. Mina se sproži s pomočjo nekega stroja, ki ga je izumil slovit iznajditelj električnih naprav, Italijan Markoni in sicer po zraku, ne pod zemljo, kakor so se navadno dosedaj sprožile mine. Pritisk zraka na mino gotovo sproži mino, ki je položena na kraj, kamor pride sovražnikova četa. Sam sem bil priča, kako se je poveljniku minskega oddelka posrečilo, da se je na ta tajni način takoj sprožil celo dinamit, ki je bil že zmurnjen. Avstrija ima na ta način v lasti novo strašno orožje, katero nam lahko s pomočjo žičnih ograj in zemeljskih ovir pripomore, da bodo odslej naše postojanke še bolj varne pred sovražnikovimi napadi kot dosedaj.

Rusiji primanjkuje topov.

V tridnevni bitki pri Mazovskih jezerih so Rusi izgubili zavsem 300 topov. O tej izgubi se piše iz Nemčije sledeče: Ta ruski poraz je bil tem grozovitejši, če se pomisli, da je bilo opaziti pri Rusih v zadnjih tednih veliko pomanjkanje ne le streliva, ampak tudi topov. Sicer je dobila Rusija iz Amerike za nekaj milijonov rubljev topov in tudi Japonska ji je s svojimi topovi priskočila na pomoč. Toda vse to je le malenkost, če se upoštevajo velikansko število ruskih čet. V Izhodni Prusiji so izgubili Rusi 1000 topov in strojnih pušk, v bojih na Poljskem pa okrog 300 topov. Avstrijci so jim odvzeli čez 700 topov, torej so izgubili Rusi zavsem 2000 topov, vrhu tega pa še veliko topov, katere so morali na begu uničiti.

Izgube topov v tako velikanskem številu se umevno ne morejo nadomestiti z nekaj topovi iz Amerike in Japonske. K temu še pa pridejo velikanske izgube streliva, katerega so izgubili samo v Izhodni Prusiji toliko, da bi bilo zadostovalo za dve leti za cele tri armadne zbere. Znano je nadalje, da se že morajo Rusi posluževati zastarelih topov. Iz tega je torej razvidno, da ni pripisati posebne važnosti ruskim poročilom, ki pravijo, da namerava Rusija poklicati pod orožje nove čete. V slučaju, če bi jih tudi spravila skupaj, vendar nima topov, da bi jih mogla z njimi opremiti. Tudi Amerika in Japonska ne bosta mogli spraviti Rusije iz te zadrege.

Nemško-francosko bojišče.

Boj za Verdun.

Vsa znamenja kažejo, da se pripravljajo v okolici francoske trdnjave Verdun dogodki, ki bodo morda odločilne važnosti. Čeprav se trenutno iz dosedajšnjih dogodkov ne sme nič določenega sklepati, se vendar sme smatrati kot za ugotovljeno sledeče: Francozi imajo očividni namen predreti nemško bojno črto v ozemlju severno od mesta Chalons sur Marne med mestoma Souain in Le Mesnil, ali vsaj tako močno omajati nemško bojno črto, da bi se morali Nemci umakniti, če bi se posrečil francoski načrt. V ta namen pritiskajo Francozi na tem ozemlju z zelo številnimi četami in vsi dosedanja francoski neuspehi niso mogli vzeti Francozom poguma za prodiranje. Francozi napadajo na tem ozemlju iz sledečih vzrokov: Ozemlje je za Francoze razmeroma ugodno, kajti nemških postojank ne krijejo naravne ovire, kot široke reke itd. Nadalje se nahaja v bližini veliko francosko taborišče Chalons, odkoder lahko pritegnejo Francozi novih ojačenj na bojno črto. In končno bi se nehal pritisk nemških čet na Verdun, ki postaja vedno hujši, če bi se posrečilo Francozom, poriniti nazaj nemško bojno črto. Dosedaj so nemške čete še vselej odbile napade Francozov na tem ozemlju, ni tedaj nobenega vzroka za kakšno vznemirjenje. Nemci so sedaj začeli v neposredni bližini Verduna s protinapadi. Tukaj trajajo boji nadalje in postajajo v smeri proti St. Mihielu vedno večji. Bržčas bo prišlo tukaj do novih večjih bitk ter da bo v bodoče to ozemlje težišče vseh vojnih podvzetij na celi zahodni bojni črti.

Na poplavljenem ozemlju.

V nizozemskem listu „Allgemeen Handelsblad“ opisuje očividec iz Nieuporta srdite boje na poplavljenem ozemlju v severozahodni Belgiji (Flandriji) takole: Nemci razvijajo na bojni črti ob reki Izer zopet zelo živahno gibanje, osobito pri mestih Nieuport, Lombartzyde in Ypern in sicer na tistih točkah, ki so najmanj poplavljeni. Na tistih mestih, ki so zelo poplavljeni, bi mogla oba nasprotnika le z velikanskimi žrtvami tvegati napad. Tam pa, kjer se neha poplavljenost ozemlje, se nahajajo zelo močno utrjene artilerijske postojanke zavezniških (angleško-belgijsko-francoskih) čet. Zadaž za bojno črto se razprostirajo številne vrste zelo močno utrjenih strelskih jarkov. Napadi na teh krajih so mnogo bolj podobni izpadom, kojih namen je vznemirjati sovražnika, kakor pa prodiranje, čegar namen je izvojevati odločilno zmago. Zelo težko je umevno, kako bi eden ali drugi obeh nasprotnikov prodiral v slučaju, če bi bil napad uspešen in kako bi ohranil svojo pridobitev, ko bi vendar zadaž za bojno črto trčel na tako močen odpor. Prostori zadaž za belgijsko mejo so utrjeni tako močno, da bi moglo že samo par tisoč vojakov ustaviti prodiranje več desetisoč vojakov. Omenjeni očividec je obiskal Ypern, kamor so nekoliko poprej spravili nekaj ujetih Bavarcev. Vprašal je ujete Bavarce, kakšno mnenje imajo o vojski. „Vojaki nimajo nobenega mnenja“, je bil kratek odgovor, „mi marširamo tje, kamor nam je zaukazano“.

Slovenec piše iz Ostende.

Rezervni topničar Jožef Drolic, doma iz Polzele, piše dne 2. febr. svojim starišem z francoskega bojišča, kjer je pridržen avstrijskim motornim baterijam: Ostende, 2. febr. 1915.

Dragi stariši! Mnogo srčnih pozdravov vam pošiljam iz daljne Belgije. Tudi tukaj obhajamo Svečnico, imamo pristo cel dan in pripravljani smo za odhod. Mislim, da gremo čez nekaj dni odtod, kam, ne vem, Kakor se sliši, bo vožnja trajala več dni. Gorje jim, kamor pridemo z našimi velikani! Angleži, Francozi, posebno pa Belgijci bodo tisoč let imeli v spominu, kedaj smo bili avstrijski slovenski korenjaki z njimi v boju. Slovenci smo mnogo pripomogli, da so Nemci na zahodnem bojišču zavzeli toliko važnih trdnjav. Po vojski nam morajo biti zato hvaležni. Na tisoče sovražnikov smo poslali v krtovo deželo, kjer ni muh. Polni slave in zmag se bomo poslovali od našega edinega junaka-Slovenca, ki je padel v našem zmagovitem šestmesečnem bojevanju.

Zadnje dni smo se posebno hrabro bojevali. Zaporedoma, neprestano se je vršil ljuti boj. Zdelo se

nam je, da se trese zrak, ne samo zemlja. Granate so brenčale in sikale nad našimi glavami preko naše baterije. Imeli smo vseskozi srečo. Ali kako smo Francozom in Angležem vračali naše velikanske bombe! Vse baterije smo jim razrušili do tal. Kakor sem Vam že enkrat omenil, se nam nič ne ustavi, ne beton, ne železo. Najboljše se godi onemu, ki nima z nami nič dotike. V resnici smem reči: Slovenci in Avstrijci smo z našimi možnarji-velikani korenjaki, da nam ga ni para! Bogu in Mariji se moramo zahvaliti za bojno srečo, ki nas spremlja. Kaj bo odslej z našim sovražnikom, ne vemo. Le toliko nam je znano, da pojdemo nad drugega nasprotnika. Ker naš novi sovražnik bolj debelo slíši, mu bomo z našimi velikani že nahrulili v ušesa, da se mu bo posluš otvoril, kakor se je Francozom, Angležem in posebno Belgijcem.

Končno se Vam priporočam v molitev. Kam pridemo, Vam bom pozneje naznanil, Bog in Marija bodita z nami! Srčni pozdrav!

Boj za Dardanele.

Združeno angleško-francosko sredozemsko vojno brodogradje, broječe po angleško-francoskih poročilih 60 vojnih ladij, med njimi 48 drednautov, že od dne 25. februarja z malimi presledki dan za dnevom obstreljuje utrdbe ob urodu v Dardanele.

Angleško-francosko vojno brodogradje ima težko nalogo, kajti pot skozi Dardanele pred Carigrad je težavno, z velikimi nevarnostmi in izgubami tudi za največje vojno brodogradje združeno podjetje. Takoj ob urodu v Dardanele se nahaja več utrdb, izmed katerih sta najvažnejši Kum-Kalesi na maloazijski in pa Seddil-Bahr na evropski strani. Na ti dve utrdbi so osredotočile angleško-francoske vojne ladje svoj ogenj iz največjih ladijskih topov. Turki pravijo, da brez uspeha. Temu nasprotno pa trdijo angleška poročila, da so morale vsled obstreljevanja že dne 25. februarja utihniti 4 dardanelske utrdbe in da so udrle angleške vojne ladje 4 km daleč v Dardanele in so dne 26. februarja že obstreljevale močno dardanelsko utrdbo Dardanos. Posebno močna je bila kanonada 2. marca. Turško poročilo samo priznava, da je sovražno brodogradje oddalo 600 streliv.

Iz angleških in francoskih listov je posneti, da namerava angleško-francosko vojno brodogradje za vsako ceno, če prav bi imelo pri tem velikanske izgube, prodreti skozi Dardanele pred Carigrad in še naprej v Črno morje in napraviti prosto pot ruskim trgovskim in vojnim ladjam iz Črnega v Sredozemsko morje. Ker pa končno le ni izključeno, če tudi je težavno, da bi angleško-francosko vojno brodogradje ne prodrlo skozi Dardanele v Črno morje in bi zagospodovala nad Carigradom in Dardanelami Rusija, se je polotil velik nemir ne le Rumunije, Bolgarije in Grčije, ki bi vsaka sama za-se najraje imela Carigrad in Dardanele, ker so življenjskega interesa za te države, ampak so se tudi Italiji začele odpirati oči. Italijansko časopisje je vsled poročila, da so angleško-francoske vojne ladje baje porušile že štiri dardanelske utrdbe, zelo vznemirjeno, razmotriva možnost, da bi utegnil Carigrad vendar le pasti ter poziva že vlado, da prične pogajanja s tropsporazumom o novem položaju, ki bi nastal, če bi padel Carigrad. Rumunsko in bolgarsko časopisje kar najostreje protestirata zoper to, da bi Rusija zagospodovala nad Carigradom in Dardanelami. Končno je pa tudi za Avstrijo in Nemčijo velikanske važnosti vprašanje Dardanel, in Carigrada. V slučaju, če bi se posrečilo angleško-francoskemu vojnemu brodogradju prodreti skozi Dardanele v Črno morje, bi mogla Rusija zalagati po tej poti Francijo in Anglijo s svojo ogromno množino žita in drugih živil, Francija in Anglija pa Rusijo s topovi, katerih Rusiji zelo primanjkuje, in z drugimi vojaškimi potrebščinami, kar bi kolikor toliko poslabšalo sedanji ugodni vojni položaj Avstrije in Nemčije.

Angleži in Francozi izkrcali čete.

Po grških poročilih so Angleži in Francozi ob Dardanelah že izkrcali precej številne čete, ki se rekrutirajo ponajveč iz Egipta, Avstralije in francoskih kolonij. Čete tvorijo 4 divizije. Vrhovno poveljstvo ima general d'Amade. Tudi Turki so po teh grških poročilih že zbrali ob Dardanelah znatne vojaške čete.

Admiral Limpus.

Listi poročajo, da je admiral Limpus zapovednik angleško-francoskega brodogradja, ki bombardira Dardanele. Admiral Limpus je bil svoj čas od angleške vlade poslan v Carigrad, da pomaga pri spopletitvi turške mornarice. Na tem zaupnem mestu je seveda lahko izvedel vse skrivnosti turške mornarice, spoznal vsa mesta, kjer je mogoče položiti mine in sploh vse, kar sicer mornarična uprava tujcem skriva.

Ta admiral, ki je zavzemal v Turčiji zaupno mesto in bil pravi zapovednik turške mornarice, je sedaj poslan proti Turčiji v vojno. Seveda je morala Turčija hitro spreminiti vse, kar je prej napravila pod nadzorstvom admirala Limpusa, a v koliko je to mogla storiti v kratkem času, se ne da presoditi.

Turki izganjajo francosko redovništvo.

Vsled naredbe iz Carigrada je moral vali v Smirni izdati odlok, s katerim se izženejo člani zavezniških kongregacij, ki so večinoma delovali v šolah. Iz Smirne se je že odpeljalo 97 francoskih redovnic in redovnikov v Pirej. Med izgnanci so bile zastopane šole sionskih gospa, sionskih očetov, bratov lazaristov in sester Previdnosti. Zasebne šole in človekoljubni zavodi so dobili dovoljenje, da ostanejo v Smirni.

130 angleških parnikov brez pomorščakov.

Kodanj, 28. februarja.

List „Politiken“ priobčuje poročilo angleških listov, ki pravijo, da se nahaja na rekah Tyne, Humber in Themse čez 130 angleških topovskih parnikov, kojih pomorščaki iz strahu pred nemškimi podmorskimi čolni nočejo opravljati službe in odpluti na morje.

Rudarska nezgodna zavarovalnica.

S cesarsko naredbo z dne 7. aprila 1914 se je za rudarje ustanovila na Dunaju za celo Avstrijo zavarovalnica za nezgode. Zavarovalnica je razdeljena v pet volilnih okrajev, ki volijo v predstojništvo 12 članov; 6 odbornikov in 12 namestnikov volijo rudarji, 6 odbornikov in 12 namestnikov pa delodajalci. Naši rudarski kraji so prideleni pod rudniško glavarstvo Celovec, za katero se voli 1 odbornik in 2 namestnika v zavarovalno predstojništvo. Volitev je tajna. Pri vsakem rudniku si izvolijo delojemalci krajevni odbor, ki tvori krajevno volilno komisijo. Glasovnice se morajo rudarjem razdeliti vsaj osem dni pred volitvijo. Reklamacije zoper zapisnik volilcev, ki mora biti razporežen pri rudniškem podjetništvu, se morajo vložiti najmanj dva tedna pred volitvijo. Ob enem z volitvijo v zavarovalniško predstojništvo se vrši tudi volitev razsodišča. Avstrija je razdeljena v 9 razsodniških okrajev. Vsak okraj voli 24 prisodnikov (12 delavci in 12 delodajalci). Štajerska ima sedež za razsodišče v Gradcu, Koroška pa s Tirolskim in Predarliskim v Celovcu. Tudi volitev v razsodišče se vrši tajno, to je z glasovnicami.

Potrebne glasovnice z navodilom glede izvedbe volitve dopslje zavarovalnica pravočasno naravnost podjetnikom in načelnikom krajevnega delavskega odbora (oziroma, če teh ni, posebni v ta namen voljeni krajevni volilni komisiji).

Reklamacije med volilno dobo je pošiljati naravnost najmanj dva tedna pred dnevom volitve volilni komisiji pri zavodu, ki o njih pravočasno in končno razsoja.

Volilni dan bo za predstojništvo in razsodišče v petek, dne 16. aprila 1915, volišče pa v pisarni nezgodne zavarovalnice za rudarje v uradnem poslopiju delavske nezgodne zavarovalnice za Spodnje-Avstrijsko na Dunaju, XX., Webergasse 4.

Pravilno izpolnjene in predpisane glasovnice se pošljejo po pošti priporočeno na naslov: „An die Wahlkommission der Unfallversicherungsanstalt der Bergarbeiter in Wien, XX., Webergasse 4“, in sicer vsaj tako, da jih dostavi pošta na dan volitve najkasneje do 1. ure popoldne.

Glasovnice, ki bi dospete pozneje, ali niso zadostno podpisane, se pri štetju glasov ne vpoštevajo.

Rudarje-volilce se bo pravočasno poučilo o podrobnosti in važnosti teh volitev. — Pojasnila daje pisarna Jugoslovanske Strokovne Zveze v Ljubljani.

Raznoterosti.

Ptujski prošt Jožef Fleck je nevarno zbolel. Včeraj, dne 4. marca, ob 8. uri zjutraj, ko je 86 letni zlatomašnik opravljal zadušnice, slesovno črno mašo in Libera, ga je zadel v cerkvi mrtvoud. Zavesti ni izgubil, le govoriti ne more. Bil je takoj v zakristiji spreviden s sv. zakramenti. Pod vodstvom dveh zdravnikov so prenesli priljubljenega dušnega pastirja v proštijo. Stanje je opasno. Sobratom in znancem se priporoča v molitev!

Ptujski prošt Fleck umrl. Ob sklepu lista nam je došla žalostna vest, da je mil. g. prošt Fleck umrl. Čas pogreba še neznan. N. v m. p.!

Iz politične službe. Namestniška konceptna praktikanta dr. Peter Vavpotič in dr. Otmar Pirkmaier sta imenovana namestniškimi koncipistom.

Iz poštna službe. Poštna aspirantinja Zofija Toplak je imenovana za poštno oficijantinja za Ormož. — Poštarica Matilda Krisper v Vuzenici je na lastno prošnjo imenovana za poštno adjunktinjo za Celje.

Častno kolajno za 40 letno zvesto službovanje je dobila Ana Rozina, učiteljica ročnih del v Ormožu.

Poverjeniki za Leonovo družbo. Te dni smo razposlali odličnim Slovincem na Spodnjem Stajerju vabila, da prevzamejo poverjenništvo za Leonovo družbo. Upamo, da se bodo vsi odzvali radevolje nalogi, za katero jih prosimo. Gre se, da si ustanovimo in podpremo središče slovenske katoliške prosvete. Gotovo bodo tudi oni Slovenci, ki so dosedaj stali ob strani, pristopili odličnemu slovenskemu zavodu, kakoršna obeta postati Leonova družba. Zato naj nihče ne odkloni vabila. Če pa že res same ne more prevzeti poverjenništva, naj pridobi koga drugega. Letnina znaša na leto 6 K. Za to dobi vsak član dvomesečnik „Čas“ in letos še naslednje tri publikacije: 1. P. St. Škrabec „Izbrani sbisi“, I. zvezek; 2. Dr. J. Gruden, „Slovenski župani v preteklosti“; 3. Coloma, Malenkosti, roman.

C. kr. državno železniško ravnateljstvo v Celovcu. Graški „Arbeiterwille“ piše: V „Freie Stimmen“ in „Villacher Zeitung“ se vedno iščejo železniški delavci. Pogoj za sprejem je, da morajo biti delavci nemške narodnosti. Vprašamo e. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Beljaku, kaj je s tem posredovanjem dela. Ali je e. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Beljaku pri sprejemanju delavcev odvisno od nemške delavske stranke? Če je, kako se to strinja s tolikokrat povdarjano objektivnostjo e. kr. državne železnice v Beljaku?

Naši osmošolci kot vojaki. Enoletnik Andrej Klemenčič, ki je bil po enoletniški šoli prideljen h kompaniji v Arji vasi pri Petrovčah, je bil 3. t. m. imenovan za narednika. G. Klemenčič je doma od Sv. Križa na Murskem polju.

Predčasni dopolnilni izpiti za enoletne prostovoljce. Vojno ministrstvo je odredilo, da mladeniči, rojeni in letih 1892—1895, ki so bili poklicani kot črnovojniki pod orožje, lahko napravijo izjemoma že predčasno takozvani dopolnilni izpit za enoletne prostovoljce, če so obiskovali takrat, ko se jih je poklicalo pod orožje, kot javni učenci tisti letnik ali razred kakega javnega učnega zavoda (gimnazija, realka, učiteljske), kateri je predpisan za pristup k dopolnilnemu izpitu za enoletne prostovoljce. Doprinesiti morajo dokaz, da so obiskovali kot javni učenci tudi vse druge predidne letnike ali razrede kakega označenih javnih učnih zavodov. Dokazati morajo nadalje posebno ozira vredne okolščine, ki so brez lastne krivde povzročile zapozneli obisk dotičnega javnega učnega zavoda. Končno se morajo zavezati, da bodo po prestatem dopolnilnem izpitu prostovoljno vstopili v skupno armado ali domobranstvo. Tako opremljene prošnje morajo vložiti potem pristojnega vojaškega poveljstva na ministrstvo za deželno brambo. Dopolnilni izpiti se bodo delali na vseh infanterijskih kadetnicah, na višjih vojaških realkah v Mariboru in Požunu in na kavalerijski kadetnici v Mödlingu pri Dunaju.

Usposobljenostni izpiti pod orožje pozvanih učiteljev. C. kr. korespondenčni urad poroča: Naučno ministrstvo je dovolilo, da smejo tisti učitelji, ki nameravajo v pomladanskem roku položiti usposobljenostni izpit in ki bodo takrat že v vojaški službi, poprej biti dopuščeni k izpitu. Čas v vojaški službi naj se zaračuna, kakor da bi učitelji poučevali.

„Streffleurs Militärblatt“ (Streffleurjev vojaški list) v hrvatskem jeziku je prišel izhajati z dne 20. februarja. Imenovani list izhaja tudi v mažarskem, češkem, poljskem in rumunskem jeziku. Ker v slovenskem jeziku ne izhaja, priporočamo, da si vojaki pridno naročajo „Slovenskega Gospodarja“. Ako si sami ne morejo, naj jim ga vsaj za četrto leta (stane 1 K) naročijo doma ostali.

Zaprisega vojaštva. Jutri dne 6. marca se vrši ob 9. uri predpoldne na tezenskem vežbališču zaprisega vojaštva v obeh deželnih jezikih. Sv. mašo in nagovor pred prisego bo imel prevz. g. knezoškof. Ob enem se bodo razdelila odlikovanja častnikom in vojaštvu.

Vojni kurat č. g. Franc Kompolšek piše z dne 15. feb. č. g. škalskemu dekanu Rotterju: Dela imamo zoper veliko, okoli 300 različnih bolnikov, različnih ver, različnih narodnosti, pa tudi različnih bolezni. Kaj vse mora človek tu videti! Veliko jih je popolnoma ozebljenih, pa spomladi in poletja se še vsi bolj bojmo kakor zime. Srčen pozdrav!

Odlikovan računski podčastnik. G. Franc Doberšek iz velenjske okolice, računski podčastnik. 2. stotnije, pešpolka štev. 87, je prevzel mesto obolelega narednika poveljstvo, čvrsto zasledoval in preganjal Ruse ter jih okrog 30 zajel. Za svoje junaštvo je bil dne 7. februarja odlikovan z hrabrostno svetinjo I. razreda.

Mariborski Orel odlikovan. Uradnik Zadržane Zveze, član mariborskega Orla, g. Roman Bende, je bil v pondeljek, dne 1. marca, v Mariboru odlikovan s srebrno hrabrostno kolajno II. razreda. Bende je med hudim sovražnim ognjem nosil na nevaren kraj važna poročila in se ni strašil gostih sovražnikovih krogel. Te dni je Bende s svojo četo zopet odšel na severno bojišče.

Vojaški dopusti za spomladansko delo. Vojna uprava se je na prošnjo poslancev, osobito slovenskih, in raznih zastopov odločila, da se moštvu, ki je pridrženo vojaškim oddelkom v domovini, v okrevališčih in bolnišnicah, dovoli spomladi dopust, da pomagajo doma opraviti nujna poljska dela. Dopust se dovoli samo posestnikom in kmečkim delavcem, (med katere spadajo tudi kmečki sinovi,) a le za dobo 14 dni.

Dovoljenje za dopust bo dajal poveljnik vojaškega oddelka, h kateremu je prideljen prošnik. Prošnja za dopust mora vložiti vojak, ki bi rad bil oproščen, in sicer naravnost na poveljnika svojega vojaškega oddelka. Vsak, kateremu se podeli dopust, dobi posebno dopustno izkaznico, po kateri mu je dovoljena prosta vožnja po železnici. Za čas dopusta dobi vojak isto plačo, kakor če je pri četi, družine pa za čas dopusta nemoteno vlečejo preskrbovalno podporo. Kdor se po preteku 14 dni ne bi vrnil k vojaštvu, se bo strogo kaznoval. Ako bodo razmere dopuščale, bo vojaška uprava ono vojaštvo, ki se ne bo neobhodno potrebovalo pri armadi, in sicer čete po 20 mož, poslala na pomoč kmečkim posestnikom. V izvanrednih slučajih se sme samostojnim posestnikom in poljedelskim uradnikom tudi dovoliti daljša časovno omejena oprostitev. Tozadevne prošnje pa se vlagajo pri okrajnih glavarstvih.

Za dopust črnovojnikov. Kranjski deželni odbor se je brzojavno obrnil do pristojnih ministrstev na Dunaju z nujno prošnjo, da se po možnosti kmečkim črnovojnikom dovoli, da pridejo za časa poljske obdelave domov v svrhu temeljitega obdelavanja svoje zemlje.

Družine umrlih in padlih podčastnikov, ki so bili poročeni in niso več spadali pod prezenčno službo, dobijo popolno vzdrževalno podporo za dobo 6 mesecev po moževi smrti.

Pregledovanje črnovojnikov na Ogrskem. Na Ogrskem so pozvani h pregledovanju črnovojniki letnikov 1873, 1874, 1875, 1876, 1877, kakor na Avstrijskem.

Italijanski katoličani. Vse italijanske katoliške organizacije je novi papež Benedikt XV. združil pod Unione popolare: V vodstvu Unione so predsedniki 5 največjih italijanskih katoliških organizacij in drugi ugledni možje. Benedikt XV. je hotel s tem razbremeniti skofe, za katere je bilo vedno odločno, kadar so morali odločevati tudi o osebnih vprašanjih, ki so se pojavila v javnem življenju. Sedaj bo Unione odločevala. Baje izide v kratkem papeževa enciklika, ki bo postavila nove norme za udeležbo italijanskih katoličanov v politiki. Misli se, da bo Non expedit zopet znatno oslabšan.

Bog je na naši strani. Z bojišča se poroča: Nemški cesar Viljem je dne 7. februarja prisotvoval v gaju gradu Niobovo na Rusko-Poljskem slovesni sv. maši. Ob tej priliki je cesar imel na koncu božje službe zanimiv govor. Rekel je: Vojaki! Vzradoščen sem, da sem imel danes priložnost prisostvovati z vami vred pod milim nebom in pred altarjem Najvišjega sveti daritvi. Za čine, katere ste izvršili v vojski, vam izrekam svojo zahvalo in popolno priznanje. Povsod v domovini in pri četah, ki se borijo na zahodu, se vse s hvaležnostjo ozira na vaše hrabre čine. Težko nalogo imamo. Dokazati moramo pred celim svetom, da ima naša domovina pravico do obstoja. To nalogo bomo in moramo izvršiti. Ne precenjajmo sovražnika, a ne podcenjujmo lastne sile. Navajeni smo že od nekdanj se boriti z močnejšim sovražnikom, a navajeni smo tudi zmagovati. K temu nam daje upanje naš veliki Zaveznik tam gori (Bog), ki bo našemu orožju gotovo pripomogel do zmage. Že iz naših otroških let nam je znano in iz zgodovine, katero smo se učili pozneje v šoli, nam je dobro v spominu nauk, da je Bog le na strani armad, ki v anj verujejo. Tako je bilo za časa velikih nemških knezov, tako je bilo pod cesarjem Friderikom Velikim in tako je tudi bilo, ko sta vodila vojsko moj praded in ded in tako je sedaj tudi pod menoj. Neki veliki Nemeec je svoj čas rekel: „Mož, ki veruje v Boga, je vedno zmagovalec“. Mi imamo prednost pred sovražniki: Oni nimajo nobenega gesla, oni tudi ne vedo, zakaj se borijo, za koga se pustijo postreljati. Sovražniki nosijo težke tornistre slabe vesti, ki so si jo naprtli s tem, da so napadli miroljuben narod. Mi pa korakamo proti sovražniku z nahrbtnikom, v katerem imamo lahko vest. Za uspešno bojevanje je pa nadalje tudi potrebno, da vsak mož stori svojo dolžnost in tako pričakujemo in zahtevamo tudi jaz od vas, da vsak od vas žrtvuje svojo zadnjo posest: Zdravje in življensko silo, dokler zmaga ne bo na naši strani. Sovražnika moramo popolnoma vreči ob tla. Mirotne pogoje pa bomo narekovali mi z bajoneti naših vojakov.

Hindenburg za vse. Pod tem naslovom so priobčile „Münchener Neueste Nachrichten“ članek, v katerem citirajo spis Kr. Wienecka v „Kunstwart“, ki se zgraža nad načinom, kako Nemci proslavljajo generala Hindenburga. Društvo za društvom mu pošilja dopisnice, na katerih mu izrekajo svoje občudovanje, vsaka licejka mu pisari, ta ali ona stara tetka mu pošilja svete proti revmatizmu, prehlajenju, nahodu itd. Toda to še ni dovolj. Avstrijski baron S. Uechtritz in ogrski konjerejec pl. Szememere sta imenovala svoje konje „Hindenburg“ in nekega dne si je celo domislila neka stara devica, da bo mogel Hindenburg le tedaj končno zmagati, če ona imenuje svojega mačka — „Hindenburg“.

Najomiknejši narod v Avstriji. V dunajski „Zeit“ je priobčil nemški znanstvenik dr. Mihael Hainisch članek z naslovom: „Neue Ziele nationaler Arbeit“. Najzanimivejši odstavek tega članka se glasi:

Od davnej so bili nemški Avstrije ponosni na to, da so najizobraženejši narod v Avstriji. To je še danes resnica, v kolikor se uvažuje procent tistih, ki imajo visokošolsko izobrazbo ali staro rodbinsko omiko. Teh je med Nemci več, kakor med drugimi narodi. To stanje pa se takoj spremeni, če se primerja splošna izobrazba narodnih mas. Tu moram žal priznati, da smo si pustili vzeti prvenstvo. Ne mi Nemci, ampak Čehi imajo najmanjši procent analfabetov. Mi Nemci imamo tudi več enorazrednih šol kakor Čehi in je pri nas več otrok poleti oproščenih šolskega poduka, kakor pri Čehih. Se neugodnejše za nas Nemce je razmerje meščanskih šol. Pred tremi leti so imeli Čehi na Češkem in na Moravskem toliko razredov meščanskih šol kakor Nemci, a potem so nas Čehi prehiteli. Tudi ljudsko izobraževalo delo je med Čehi še na višji stopnji, kakor pri Nemcih.

Preračunjanje avstrijskega in nemškega denarja. Uradno se poroča, da se od danes, dne 5. marca naprej računa za 100 nemških mark 135 K 14 v avstrijske veljave. Za 100 K pa se vzame v račun 74 mark. Ako hoče n. pr. kdo poslati v Nemčijo po poštni nakaznici denar, mora za 100 mark nemške veljave vplačati 135 K in 14 v, nasprotno pa ako pošlje kdo iz Nemčije v Avstrijo po poštni denar, se mora za 100 K vplačati samo 74 mark. — Za vojne ujetnike v tujih državah, kjer se po mednarodnih določilih računa v francoskih frankih, se za 100 frankov vplača 120 K.

* Prepovedano tipanje živil. V Gradcu se je izdala odredba, po kateri je na graškem trgu in štacurah prepovedano pri nakupu t pti živila. Ta odredba je izdana zato, da se prepreči onesnaženje živil. Kdor se pregreši proti tej odredbi, se kaznuje z denarno globo do 400 K.

Šolski sluge ne smejo prodajati živil. Da se zabrani razširjenje nalezljivih bolezni, je zaukazal deželni šolski svet, da šolski sluge na učnih zavodih, katerim je bilo dosedaj dovoljeno prodajati živila, kot kruh, s r itd., odslej naprej ne smejo učencem prodajati nobenih živil.

Prepoved svilene obleke. Veliki župan v Požeju na Hrvatskem, Dragan vitez Trnski, je izdal naredbo, s katero prepoveduje ženskam v požeški županiji nošnje svilene obleke, svilenih jopičev in svilenih rut ter vporabo cekinov za nakit, češ, da je to v teh težkih časih draginje in pomanjkanja zapravljivost, ki lahko upropasti cele rodbine.

Viržinke brez slame. Odslej se bodo viržinke pripravljale brez slame, ker se slama, ki se jo rabi pri izdelovanju viržink, ne more več iz Afrike pošiljati v naše kraje.

Zaloge koroze na Ogrskem dane pod zaporo. Ogrski poljedelski minister je dal pod zaporo vse zaloge koroze po celi deželi. Oblasti bodo razlastile tiste zaloge koroze na Ogrskem, ki niso bile prijavljene in sicer za tisto ceno, katero bo določila oblast, ne pa za izjemno ceno. Razlika bo znašala pri meterskem stotu 6 do 9 K. Ta odredba je za nas velike važnosti, kajti brezdomno so na Ogrskem zatajili veliko množino koroze, katero so nameravali v poznejšem času po visoki ceni prodajati, kar je pa vsled tega prepričeno in mi bomo dobivali iz Ogrskega dovolj koroze po primerni ceni.

Zito in moka. Med tem, ko sedaj v celi naši državni polovici popisujejo žito in moko in se bo torej v kratkem izvedelo, koliko je sploh zaloge teh živil, je vlada ustanovila posebno organizacijo, „Vojni žitni prometni zavod“, ki bo skrbela, da se bo razpoložljivo in na novo pridobljeno blago te vrste razdelilo po deželah in občinah. Ta organizacija ima nalogo, kupovati žito in moko ter skrbeti, da se žito zmleje in moka razpošlje. Ta organizacija bo pod državnim nadzorstvom; njej na čelu so predsednik in trije podpredsedniki, ki jih imenuje minister notranjih del. Ustanovi se tudi posebna upravna komisija, v katero bodo poklicani strokovnjaki, v vsaki deželi pa se ustanovi nekaj gospodarski svet, ki bo dajal vodstvu potrebne informacije. Zavod bo deloval po kupijskih načelih in bodo morali dohodki pokrivati tdatke; če pa bi se izkazal primanjkljaj, ga bo plačala država, ki bo tudi dajala morebiti potrebne predujme. Poleg „Vojnega prometnega zavoda“ se ustanovi tudi „koruzna centrala“.

Finalna moka. Po metodi profesorja dr. Finklerja, ravnatelja higijeničnega instituta v Bonnu na Nemškem prinaša dr. ing. Martin Miller v Frankobrodu popis takozvane finalne moke. Profesor Finkler se vpraša, zakaj celo pri najdrobnejšem zmetju otrobov ni mogoče beljakovini otrobov dati one prebavljivosti, ki jo ima druga moka. To se da razlagati iz tega, da se nahaja beljakovina otrobov v lesnih stanicah, skozi katere prebavne snovi ne morejo zadostno pronicati, tako da zapusti beljakovina neprebavljena telo. Suho mletje, niti če se izvede do skrajnosti, teh celic ne more odpreti in razumljivo je domnevanje profesorja Finklerja, da je mogoče doseči redilnost moke iz otrobov, če se posreči najti način, kako te stanice odpreti. To je profesor Finkler tudi našel v mokrem mletju. Iz otrobov se napravi z vođo testo in pridene se še malo soli. Na posebnih strojih se potem to testo zmleje in odpre. Otrobjna moka pride iz mlina zopet kot testo, ki je je treba potem dobro posušiti, da se ohrani. Profesor Finkler je imenoval te po njegovi metodi odprte otrobe, ki so takorekoč zadnja moka, ki jo je mogoče dobiti, finalno moko. Taka finalna moka je rumena, drobnozrnata ter se da izborno peči. Ta moka pa ima tudi mnogo več beljakovine in redilnih soli, kakor navadne moke za kruh.

Poleg tega pa so te redilne snovi prav lahko raztopljive. Eksaktni znanstveni poizkusi so dokazali, da ta moka glede prebavljivosti ne zaostaja napram vsaki fini pšenični moki. Če se pa meša finalna moka z drugo moko, zlasti v razmerju, kakor to odgovarja žitu, se speče iz te moke po posebni metodi prav dober, lahko prebavljiv, tečen kruh z dobrim okusom po čistem žitu. Ne sme se ta kruh zamenjati s takozvanim Grahamovim kruhom, ki je rezek in čegar sestavine iz otrobov čutimo med zobmi, če kruh grizemo. Tak kruh je nasprotno ravno tak, kakor navadni rženi ali pšenični kruh. Da spoznamo narodnogospodarski pomen Finklerjeve iznajdbe, nekaj števil. Če zavžijemo 700 g finalnega kruha, dobi človeški organizem ravno toliko prebavljive beljakovine, kakor če bi zavžil 700 g navadnega kruha in še 100 g mesa! Za Nemčijo je izračunal profesor Rubner prihranek na narodnem premoženju, če bi se vsi oprijeli finalne moke, na 780 milijonov mark. Iz tega je razvidno, da so odprta še marsikatera pota, da še prav dolgo ne bo zmanjkalo kruha.

Nova brezžična zveza med Evropo in Ameriko. V nekaterih tednih bodo dovršena dela za brezžično zvezo med Evropo in Ameriko čez Atlantski ocean. Evropska postaja je Stavanger v Švediji, ameriška pa Chatam v Združenih državah Severne Amerike. Ameriška postaja je že popolnoma izgotovljena in je zgrajena po istih načrtih, kakor evropska. Električno moč bo oskrboval slap reke v bližini Stavangerja v Švediji. Nova brezžična zveza, ki je že zgrajena na podlagi najnovejših iznajdenj, bo v prometnem oziru med Evropo in Ameriko velikanskega pomena.

Čebelarji! Udje Slovenskega čebelarkega društva za Spodnje-Stajersko se prijazno opozarjajo na objavo v „Slovenskem Čebelarju“ št. 12 p. 1., str. 192, v kateri predsedništvo vabi, da vsak član sam pošlje udnino 2 K za tekoče leto po položnici, katera je bila pridjana prvi letošnji številki „Slovenskega Čebelarja“. Cenjeni člani, ki še tega niso storili, naj blagovolijo torej udnino v najkrajšem času poravnati. Podružnična udnostva pa naj skličejo občne zbere, da se zamorejo vpisati udje in ugotoviti imeniki, kateri se nemudoma vpošljejo Čebelarškemu društvu v Celje. Blagovolite vsi vpoštovati, da je zdaj v teh kritičnih časih tem bolj potrebno držati se točnega reda. Podpisane se je zdelo neizogibno to omeniti, ker je opazil, da se naše društveno življenje zaradi vojnega stanja jako slabo giblje ter v naših podružnicah že marsikaj najnujnejšega zaostaja. — Jurančič, čebelarški pot. učitelj.

Maribor. V baziliki Matere Milosti so se v času od 1. do 5. marca vršile duhovne vaje za tretjerednike sv. Frančiška. Udeležba je bila vse dni izredno velika. Iz daljnih spodnještajerskih krajev, celo iz Prekmurja, so došli verni Slovenci in Slovenke k tej pobožnosti, ki je bila posebno letos na mestu. Duhovne vaje sta vodila in imela vsak dan po dve propovedi frančiškana: o. Salvator Zobec, ravnatelj III. reda v Ljubljani, in o. Beno Russ-Müller, ravnatelj III. reda v Gradcu.

Maribor. Čez premoženje mizarskega mojstra in hišnega posestnika Jožefa Kolarič v Mariboru, na Franc Jožefovi cesti, je razglašen konkurz. Konkurni komisar je višjesodni svetnik dr. Wokaun, oskrbnik dr. Fr. Kren.

Maribor. Umrl je uslužbenec južne železnice g. Peter Amaliotti, star 27 let.

Maribor. G. dr. Ivan Hojnič, c. kr. sodnik, je prestavljen v Ljubljano.

Maribor. Umrla je v Ljubljani dne 3. t. m. Albertina Zhuber pl. Okrog, mati c. kr. gozdarskega svetnika Antona Zhuber pl. Okrog.

Kamnica. Tukaj je dne 3. marca umrl Matija Marinšek, bivši gostilničar v Kamnici, star 70 let. N. p. v m.!

Sv. Lovrene nad Mariborom. Umrl je tukaj 1. marca inženir Janez Fašing, star 69 let.

* St. Ilj v Slov. gor. V ruskem ujetništvu se nahajajo iz naše župnije: Fr. Samec, gostilničarjev sin iz Ceršaka, Janez Reisman, Ignac Maser in Fr. Sulcer iz Selnice. — Naš rojak, narednik Fr. Rotman pa je bil odlikovan z veliko zlato hrabrostno kolajno.

* Sv. Ana na Kremlbergu. Tudi tukašnja mladina je pridno sodelovala pri izdelovanju zimskih oblečil za naše hrabre vojake. Že v začetku meseca septembra se je začelo zbirati denar in svrhu nabave volne. Nabrana svota je znašala približno 400 kron. Hitro, ki je došla volna, so pričele učenke in nekatere odrasle deklice pesti. V celem se je naredilo 608 komadov in se porabilo 44 kg volne. Pri izdelovanju so se posebno izkazale učenke 5. razreda. To je za sluga nadučteljeve gospe Viljemine Lesnika, ki je s svojim zgledom, s čudovito požrtvovalnostjo in vstrajno marljivostjo navduševala mladež v omenjenem razredu.

Loperčice pri Ormožu. Iz Przemysla se je po letalni pošti po dolgem času oglasil naš kovač Jožef Keček. Piše, da je živ in zdrav ter enako svojim na domu želi. Rad bi pisal mnogo, a se ne sme. Upa, da bodo zmagali kmalu in da se bodo potem zdravi na domu videli. Ob enem prosi, naj domači naznanijo srčne pozdrave starišem vojakom, ki se nahajajo zdravi v Przemyslu. Ti stariši so: g. Rižner Tomaž v Zagorcih, pošta Juršinci pri Ptujju, in g. Franca Petek v Ruemancih, št. 28, pošta Sv. Tomaž pri Ormožu. Jožef Keček kliče iz trdnjave: Z Bogom in pa

zdravi ostanite, ljuba žena, oče, mati in sinček! A dijo, ne žalujte, skoraj se vidimo!

Sv. Rupert nad Laškim. V petek dne 26. febr. dopoldne smo pokopali pri nas 70 letno Marijo Horjak, mater rajnega gosp. župnika Horjak. Da so bili Horjakova mati priljubljena vsem faranom, je pričala mnogoštevilna udeležba pri mrtvaškem sprevodu. Prižgane sveče v rokah udeležencev so deloma spodbuja- le, deloma pričale o gorečih molitvah, ki so jih pošil- jali verniki k Bogu, naj sveti večna luč preblagi ma- teri. Slovesnost je povzdignila šolska mladina, ki je pod vodstvom cenjenega učiteljstva spremljala k več- nemu počitku mater predsednika krajnega šolskega sveta. Po končanih obrednih molitvah so priporočili cerkveni pevci ob odprtem grobu dušo rajne presve- ti Trojici, na kar se je množica razšla, želeč vzorni katoliški materi večni mir in pokoj. — Še predno smo pokopali Horjakovo mater nas je že iznenadila pre- tresljiva vest, da je podlegla porodnim bolečinam 32 letna Cecilija Hrastnik, posestnikova žena na Tratah. Veliko je sirota trpela, Bog ji bodi milostljiv sodnik! — Vojska je do sedaj vse fare zahtevala eno žr- tve. Ljudska govornica ve sicer povedati o več mrtvih, tudi v seznamu izgub smo brali ime svetinskega klju- čarja Franca Klepej, pa dokler nimamo v rokah urad- nih potrdil, še vedno upamo, da bodo pogrešani „ož- veli“.

* **Laško.** Na Matijev sejem dne 25. februarja se je prignalo 375 glav goveje živine, od katere se je prodalo kakih 30 glav v Celje in 14 v Strasnico na Moravskem. Tudi domači mesarji so precej živine po- kupili, 10 komadov pa se je je poslalo v tabor ujetni- kov v Knittelfeld. Cene so bile tako visoke, kot še ni- kdar dosedaj. Za 100 kg žive teže se je plačalo 120 do 130 K, izjemoma še celo višje.

* **Trbovlje.** Tukajšnji rojak Vinko Kurent, pa- truljni četovodja poljskega lovskega bataljona št. 7 je bil dne 26. februarja v mariborski vojaški bolnišnici odlikovan s srebrno hrabrostno svetinjo II. razreda. Kurent je dne 12. decembra v Galiciji z naskokom na- padel sovražni oddelek, mu odvzel strojno puško in pobil skoro vso sovražno moštvo pri strojni puški.

Hrastnik. Nemški Schulverein namerava baje zaradi pomanjkanja denarja opustiti začasno četrti razred nemške šole. Učitelja so odpustili. Nimažno nič proti temu.

* **Knjižnica S. K. S. Z. v Mariboru** bo odprta odslej na- prej ob nedeljah od 10. do 12. ure predpoldne, in ne, kakor do- sedaj, od 8. do 10. ure predpoldne.

* **Posojilnica v Gornji Radgoni** je darovala za Slovensko Stražo od svojega čistega dobička 30 K. Posnemanja vredno!

* **Za dijaško kuhinjo v Mariboru** so darovali naslednji p. n. dobrotniki in dobrotnice: kaplan Pavel Holcman 7 K; župnik Weixl Jožef 3 K; Topolnik Anton za kruh sv. Antona 2 K; župnik Strakl 10 K; duhovni svetovalec Haubenreich 15 K; de- kan Slander Anton 20 K; kaplan Močnik Frančišek 5 K; de- kan Hribernik Jakob 5 K; okrajna hranilnica Slovenjgradec 70 K; Šiško Eliza namesto venca na grob Filomene Šiško 10 K; Koser Franc v Juršincih 2 K; župnik Trop 10 K; c. kr. pošni asistent Šiško Hinko 10 K; župnik Pečnik Franc 15 K; P. K. M. 4 K; neimenovan 50 K; posojilnica v Gornji Radgoni 40 K; kmet Kramberger vrečo krompirja, vrečo zelja in vrečo repe. — Vsem dobrotnikom in dobrotnicam stotero Bog plači!

* **Zahvala.** Podpisani si šteje v dolžnost, da se javno za- hvali za velikodušno ljubezen in haredljivost, ki so jo v Št. Ju- riju ob južni železnici beguncem-Poljakom iz Galicije izkazovali preč. g. župnik V. Mikuš, preč. g. župnik Žužek, lastnik graj- ščine Blagovna in njegov oskrbnik g. M. Guzej, č. g. kaplan Kavčič, občinska predstojnika Fr. Pisanec in Jožef Rataj, gos- pod in gospa Belle, ravnatelj kmetijske šole, gospod in gospa Artman, gospa Kavčič, orožniški postajevođa g. Žerjav, kakor splošno vse občinstvo občin trga in okolice Št. Jurij ob juž. žel. V imenu vseh Poljakov vam kličem: Bog zaplači! — Stanislav Wesolowski.

* **Ljutomer.** Vabimo na občni zbor kmetijske podružnice za ljutomerski okraj v Ljutomeru v nedeljo, dne 7. marca 1915, ob 8. uri predpoldne, v gostilni g. Franca Seršen v Ljutomeru. Na dnevnem redu je poleg običajnih poročil tudi razgovor o ži- vilih v sedanjem vojnem času z ozirom na uradni popis živil in z ozirom na stanje kmetovalca. Pridite!

* **Sv. Lovrenc na Dravskem polju.** V nedeljo, dne 7. suš- ca, popoldne po večernicah, ima bralno društvo svoj občni zbor z običajnim sporedom in zanimivim, času primernim predavan- jem. Vsi se uljudno vabite k obilni udeležbi!

* **Katoliško politično društvo za vranski okraj** bo imelo zborovanje v društveni sobi v Št. Juriju ob Taboru v nedeljo, dne 7. sušca, ob treh popoldne.

* **Na kmetijski gospodinjstvi šoli na Vrhniki pri Ljubljani** se prične šestmesečni letni tečaj dne 10. maja 1915. Sprejemajo se gojenke, katere so dovršile ljudsko šolo in izpolnile 14. leto. Učenke ostanejo cel čas tečaja v zavodu šolskih sester in plača- ju mesečno 40 K. Prošnje za vsprejem je vlagati pri vodstvu šo- le na Vrhniki najkasneje do dne 20. aprila 1915. Prošnjam je pridejati zadnje šolsko spričevalo, krstni list in zavezno izjavo starišev ali njih namestnikov, da bodo obdržali gojenko skozi cel tečaj v zavodu. Gojenke se uče teoretično in praktično vsega, česar rabi vsaka umna gospodinja.

* **„Novi majnik.“** Tako se imenujejo nove šmarnice za le- to 1915. Spisal jih je preč. g. Pankracij Gregorc, župnik pri Sv. Venčesu na Štajerskem. Knjiza obsega 32 krasnih premišlje- vanj za mesec maj o Mariji, Kraljici src. Posebno čepa, zani- miva in čisto nova bodo za Marijine častilce premišljevanja o Mariji, Kraljici zmag, kjer g. pisatelj opisuje grozne boje pekla in antikrista zoper sv. Cerkev in Marijino kraljestvo pred kon- cem sveta ter končno zmago Marijino nad vsemi sovražniki. Po premišljevanjih še sledijo mašne, spovedne in obhajilne molitve ter raznovrstne molitve k materi božji in za popoldansko služ- bo božjo. Te šmarnice so torej pravzaprav popoln molitvenik. Stanejo na v platno vezane z rudečo obrezo 1 K 60 v., po pošil 10 vinarjev več. Naročajo se v tiskarni sv. Cirila v Ma- riboru. Najmanj dela in stroškov je, ako se pošlje znesek 1 K 70 v po nakaznici naprej.

Krasne vojne razglednice, ki predstavljajo na- rodne slike in prizore iz vojske, so ravnokar zopet izšle v III. skupini. Vseh teh novih razglednic je 24 različnih vrst in je druga lepša od druge. Posamez- ne razglednice stanejo 10 v; kdor naroči 100 posa- meznih razglednic skupaj, jih pa dobi za 6 K. Slo- veneci! Ako rabite razglednice, kupite si zdaj te pri- stne, domače, res slovenske razglednice! Slovenski trgovci! Sezite po njih, da bodo te razglednice ljud- stvu na razpolago! Te razglednice se kupijo in na- ročijo v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Zadnja poročila došla v petek, 5. marca.

Srditi ruski napadi v Karpatih odbiti.

Dunaj, 4. marca.

Avstrijski generalni štab uradno razglša: Ob reki Biali južno-izhodno od mesta Zakli- czyna so bile večeraj ruske čete, ki so prodira- le, v krvavem boju vržene nazaj.

Na obeh straneh doline reke L a b o r c a in na višinah severno od Ciane trajajo boji na nekaterih mestih tudi ponoči nadalje.

V s e p o v s o d, kjer se je posrečilo našim čet- am pridobiti ozemlja, napravlja sovražnik opetovano hude protinapade, ki so pa vselej krvavo od- bity. Osobito ob cesti pri Baligrodu (leži južno od mesta Sanok ob izviru reke San) so poskušali Rusi v gostih snežnih zametih z močnimi četami prodirati. Njihov napad so končno naši topovi in strojne puške popolnoma odbile, pri čemur so bile iz- gube Rusov velike.

Na ostali bojni črti nobene bistvene spremembe, le artilerijski boji.

Pred P r z e m y s l o m vlada mir.

Napad Rusov severno od Visle odbit.

Berolin, 4. marca.

Iz velikega glavnega stana se poroča:

Ruski napadi severno-zahodno od Grodna so prišli v ogenj nemške artilerije in so se izjalovili. Tu- di severno-izhodno od Lomze so bili napadi Rusov od- biti, pri čemur so imeli težke izgube.

V ozemlju južno od mesta Mišynec in Chorzele, kakor tudi severno-zahodno od Prasnysa so ponovili Rusi svoje napade.

Na ostali bojni črti nobene spremembe.

Podmorski boj in Angleška.

V t e d n u od 27. februarja do 4. sušca so nemški podmorski čolni zopet potopili 4 večje in 3 manjše an- gleške trgovske parnike. Vsled trajno velike nesigur- nosti na morju je v tem času odplulo zavsem komaj 174 angleških trgovskih parnikov iz vseh angleških pristanišč in se je v omenjeni dobi moštvo 656 an- gleških parnikov izjavilo, da noče za nobeno ceno odplu- ti iz angleških pristanišč iz strahu pred nemškimi podmorskimi čolni. Tudi del armade angleškega gene- rala Kitchenerja se je izjavil, da se ne da prepeljati na prevoznih parnikih na francosko bojišče, ker noče pasti na vodi, ampak na bojišču. V Ameriki je velika nevolja radi ostrega pomorskega boja, ki zelo oško- duje nevtralnno trgovino. Amerika pripravlja baje no- ve proteste.

Grčija pred odločitvijo.

Atene, 3. marca.

„Agence d'Athene“ uradno poroča: Ministrski predsednik je kralju predlagal, naj se skliče kronski svet. Kralj je predlog sprejel. Danes, dne 3. marca, popoldne se je v kraljevi palači pod predsedstvom kralja samega, vršil kronski svet, ki se je posveto- toval o notranjem položaju v Grčiji. Kronskega sveta so se udeležili tudi prejšnji ministrski predsedniki: Theotokis, Mavromichalis, Dragumis in Rhallys, biv- ši minister Zaimis se rači bolezni ni mogel udele- žiti posvetovanja. Ministrski predsednik je podal več važnejših podrobnih pojasnil o položaju in je nato še poročal o nadaljnih ciljih vladne politike. Udeleženci kronskega sveta so bili mnenja, da je potrebno, da se sliši tudi mnenje grškega generalnega štaba. Mi- nistrski predsednik je izjavil, da je on kot vojni mi- nister predlagal kralju, da se naj general Dusmanis ob priliki obletnice naskoka na Janino sprejme zopet v aktivno vojaško službo. General Dusmanis naj tudi zopet sprejme mesto načelnika grškega generalnega štaba. Kralj je predlog sprejel. V petek, dne 5. mar- ca, ima kronski svet zopet sejo, v kateri se bo načel- nika generalnega štaba pozvalo, naj poda svetu po- trebne informacije.

Papež pripravlja mirovne pogoje.

Amsterdamski listi poročajo iz Rima, da poro- čila, ki so se zadnje dni raznesla po časopisju, da bo papež predložil nove mirovne pogoje, niso popolnoma resnična. Papež stoji sicer v vedni zvezi z vojskovo- čimi se državami in ni izključeno, da bo ob primer- nem času predložil mirovne pogoje.

Klic iz ruskega ujetništva.

Žalostna vest se nam javlja, ki mora pretresti vsako čuteče srce. Prvi dostojanstvenik grško-katoli- ške cerkve v Avstriji, Ivovski nadškof grof Szeptycki se potom Rudečega križa v Genevi pritožuje, da se ž njim v ruskem ujetništvu nečuvno surovo in nečlo- veško postopa. Kakor znano, se nahaja grof Szeptye- ki v mestu Kursk.

Ranjeni, padli in ujeti.

Pešpolk štev. 87:

Ranjeno moštvo:

Deković Martin, pešec; Delakorda Rudolf, nadomestni rezervist; Delamea Anton, pešec; Deutschbauer Ferdinand, pešec; Divjak Franc, pešec; Divjak Franc, pešec; Dobrina Franc, pešec; Dokler Valentin, nadomestni rezervist; Dolinar Jernej, pešec; Dolinar Jakob, pešec; Domajnko Andrej, korporal; Dose Herman, pešec; Drobnej Mihael, pešec; Droic Matija, pešec; Družovič Jožef, pešec;

Gavec Franc, pešec; Glodes Anton, pešec; Gnilšak Fran, pešec; Godler Peter, rezervni pešec; Golob Jožef, pešec; Goru- čan Martin, titularni četovodja; Gosak Andrej, pešec; Grabner Jakob, nadomestni rezervist; Hrašak Jožef, rezervni pešec; J. Grešak, pešec; Groznik Viljem, pešec; Gruič Pavo, rezervni pešec; Gšela Matija, rezervni pešec; Guma Franc, pešec;

Held Karol, pešec; Heličar Štefan, pešec; Hojnik Matija, pešec; Holz Jakob, pešec; Homan Jožef, pešec; Hrašan Ferdi- nand, rezervni pešec; Hrastnik Rudolf, pešec;

Inkret Franc, pešec; Ivanc Franc, titularni frajtar; An- ton Ivantič, pešec; Ivanišević Stefan, pešec; Ivanjič N., pešec; Ivnik Janez, pešec; Jančič Mihael, pešec; Janžek Jožef, pešec; Javornik Rudolf, rezervni pešec; Jazbec Leopold, pešec; Jeza Anton, pešec; Jus Janez, pešec;

Kaderšafka Franc, rezervni frajtar; Kajba Rok, pešec; Kalšek Anton, pešec; Kamenssek Franc, rezervni pešec; Karat Franc, pešec; Karo Jakob, rezervni pešec; Karo Janez, pešec; Kindl Jožef, pešec; Klakovčar Mihael, pešec; Knez Jakob, pešec; Kogaj Franc, pešec; Kokot Jožef, frajtar; Kolander Franc, pešec; Kolar Franc, pešec; Kolar Jožef II; Koren Anton, fraj- tar; Koren Janez, nadomestni rezervist; Kornel Adolf, rezervni pešec; Kosič Mihael, rezervni pešec; Košir Franc, pešec; Ko- stevšek Anton, pešec; Kovač Janez, rezervni četovodja; Kovač Martin II, pešec; Kovačič Janez, pešec; Kozoderc Anton, pešec; Krajnc Alojzij I, pešec; Krajnc Andrej, rezervni pešec; Krajnc Anton II, pešec; Krajnc Janez II, rezervni pešec; Jožef Krajnc II, pešec; Krajncič Anton, pešec; Kramberger Anton, pešec; Krulc Franc, titularni frajtar; Kuder Anton, frajtar; Ku- der Martin, rezervni pešec; Kuder Mihael, pešec; Kokolj Jožef, pešec; Kumer Franc, pešec; Kumer Alojzij, titularni četovod- ja; Kump Anton, nadomestni rezervist; Kurnik Franc, pešec;

Ledinek Jožef, rezervni pešec; Lednik Karol, pešec; Jožef Lesjak, pešec; Lesjak Mihael, rezervni pešec; Levanič Anton, pešec; Levart Rudolf, pešec; Lipej Jožef, pešec; Lipsa Matija, nadomestni rezervist; Lipuš Bogomir, pešec; Livk Janez, pešec; Lubeč Valentin, rezervni pešec; Lubej Janez, pešec;

Maklič Jožef, pešec; Malek Vinko, pešec; Marovšek Al., rezervni pešec; Mastnak Ignacij; Mastnak Jožef, pešec; Mat- haus Jožef, pešec; Mec Franc, stabni narednik; Medvešek Jo- žef, pešec; Mencak Mihael, pešec; Meško Tomaz, pešec; Mihe- lič Ignacij, pešec; Milošič Franc, nadomestni rezervist; Mlakar Martin, pešec; Močnik Janez, rezervni pešec; Moro Anton, na- domestni rezervist; Mrak Janez, korporal; Munda Jožef, fraj- tar; Murko Simon, pešec;

Narat Franc, pešec; Naročnik Jožef, pešec; Nedog Jak., titularni frajtar; Nedog Simon, rezervni pešec; Neubert Janez, pešec; Novak Jakob, pešec; Nunčič Jožef, pešec;

Oberman Evgen, pešec; Obreznik Anton, pešec; Ocvirk Matevž, četovodja; Odel Martin, pešec; Olenik Anton, nadome- stni rezervist; Omerzu Franc, rezervni pešec; Oprešnik Jožef, pešec; Orel Jožef, pešec; Orešnik Franc II, pešec; Osel Franc, pešec; Osojnik Franc, pešec; Ota Janez, pešec; Otorepec Jo- žef, pešec;

Pajsker Edvard, pešec; Parfant Janez, rezervni pešec; Paseč Ivan, nadomestni rezervist; Pastula Ludvik, pešec; Pav- lič Leopold, pešec; Pec Franc, pešec; Pečnik Martin, titularni četovodja; Porcat Pavel, pešec; Permovšek Stefan, pešec; Per- tinač Franc, pešec; Perc Anton, pešec; Petan Blaž, pešec; Pe- trovič Jožef, pešec; Pisk Franc, pešec; Pišotek Jurij, pešec; Plahuta Lovro, pešec; Planko Janez, pešec; Plaznik Martin, pešec; Plesnik Franc, pešec; Podbreznik Martin, pešec; Podgor- ček Anton, pešec; Podgrejšek Janez, pešec; Podpečan Martin, četovodja; Pogač Ernest, pešec; Pogadec Jožef, korporal; Pogelšek Franc, pešec; Pogelšek Jožef, pešec; Polajžer Jakob, re- zervni pešec; Polak Ignacij, pešec; Polanec Franc, pešec; Pol- janssek Alojzij, titularni frajtar; Popljal Ferdo, pešec; Pos Jan., pešec; Potočnik Fric, pešec; Potočnik Jožef, titularni frajtar; Potočnik Karol, pešec; Pouh Franc, nadomestni rezervist; Pra- protnik Vaelav, frajtar; Preložnik Henrik, titularni četovodja; Prosenik Jožef, pešec; Pungerssek Franc, pešec; Pušnik Jurij, pešec;

Rajove Franc, narednik; Rakovec Janez, pešec; Rančič- gaj Jakob, pešec; Raulen Avgust, pešec; Rehar Martin, pešec; Reher Henrik, pešec; Rejšič Luka, nadomestni rezervist; Rej- ter Alojzij, pešec; Reš Rudolf, pešec; Ribič Franc, pešec; Ri- sa Alojzij, pešec; Rivša Franc, pešec; Rogina Janez, nadome- stni rezervist; Ropič Janez, pešec;

Safarič Matija, titularni korporal; Sagušen Franc, pešec; Sahman Valentin, pešec; Salamon Martin, pešec; Satler Anton; Saurič Franc, rezervni pešec; Schumber Franc, pešec; Schwer Leopold, pešec; Sekirnik Jurij, titularni korporal; Semprimož- nik Jožef, pešec; Seničar Franc, nadomestni rezervist; Senkar Janez, pešec; Sentur Franc, pešec; Serec Franc, pešec; Seru- ga Franc, pešec; Simončič Franc, pešec; Skarlovnik Jožef, titu- larni frajtar; Skoberne Franc, pešec; Skočir Franc, pešec; A. Slaus, pešec; Slode Jožef, pešec; Sluga Jožef, pešec; Smigove Jurij, titularni frajtar; Šmon Alojzij, rezervni frajtar; Šoba Anton, nadomestni rezervist; Šorjan Franc, pešec; Spidaler M., pešec; Strah Franc, pešec; Stante Blaž, pešec; Stehlich Franc, pešec; Steiner Anton, pešec; Sterdišnik Peter, korporal; Ster- gar Janez, titularni frajtar; Stern Franc, pešec; Stoleker Ka- rol, pešec; Strelec Jožef, stabni narednik; Stropnik Anton, pešec; Stvarnik Anton, pešec; Sucha Giovanni, pešec; Sulovič M., pešec; Švarc Janez, pešec; Svaton Karol, pešec; Svetonja Ru- dolf, pešec;

Tavčar Aleksander, pešec; Tavornik Valentin, rezervni pešec; Tesovnik Jakob, pešec; Tevš Anton, pešec; Tkalec A- dalbert, pešec; Tomanič Štefan, pešec; Tomazič N., pešec; To- mišsek Alojzij, pešec; Toplak Jožef, pešec; Tratnik Jakob, pešec; Tretnjak Jožef, pešec; Tronkar Janez, pešec; Turnšek J., pešec;

Uršek Jurij, pešec;

Vajdec Janez, pešec; Vajs Jakob, pešec; Valenčak Jožef, titularni frajtar; Vašl Avgust, pešec; Veit Anton, pešec; Merdel Jakob, pešec; Verden Janez, pešec; Versič Janez, pešec; Vertnik Franc, titularni frajtar; Verzela Boljenk, rezervni pešec; Verzenšek Alojzij, pešec; Vidan Lovro, pešec; Videnšek Jožef, pešec; Vidovič Matevž, rezervni pešec; Vindiš Mihael, rezervni pešec; Vipotnik Vinko, pešec; Vipotnik Jožef, nadomestni rezervist; Vodusek Janez, pešec; Voglar Janez, pešec; Volavšek Albin, pešec; Volk Just, pešec; Vouk Jernej, pešec; Vouk Mihael, rezervni pešec; Vratnik Anton, pešec; Vrečer Simon, pešec; Vretič Jožef, pešec; Vrhovšek Janez, pešec; Wanovšek Jurij, pešec; Zabec Jakob, pešec; Zabeo Jakob, rezervni pešec; Zabukošek Jakob, pešec; Zahutta Jožef, pešec; Zager Janez, pešec; Zajc Andrej, nadomestni rezervist; Zajc Janez, frajtar; Zajko Janez, pešec; Zajšek Janez, pešec; Zakelšek Jožef, pešec; Zakošek Janez, pešec; Zalobir Franc, pešec; Zalokar Janez, frajtar; Zamuda Karol, pešec; Železnik Jožef, titularni frajtar; F. Zelič, pešec; Zesak Jožef, pešec; Zibret Martin, pešec; Zidančič Jožef, pešec; Zlahitič Andrej, pešec; Zurman Anton, pešec; Cvetko (Zwetko) Franc, pešec.

Dragonski polk št. 5:**Ujeto moštvo:**

Gašperlin Ivan, dragonec; Goručan Ciril, dragonec, v vojaški bolnišnici v Nižni-Novgorodu, Rusija; Hofgartner Vikt., dragonec; Jolly Ivan, četovodja, v ruskem ujetništvu v mestu Chodzent, vladno okrožje Vamarkand; Knez Mihael, dragonec; Meyerhofer Andrej, dragonec; Peršak Jakob II, dragonec; Jožef Steinberger, vodja patrulje, vsi v ruskem ujetništvu.

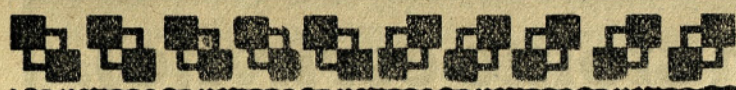
Opomba: Uredništvo ne prevzame nobene odgovornosti za resničnost izkazov o padlih in ranjenih. Mi smo te podatke posneli po različnih virih, ki pa mnogokrat niso popolnoma zanesljivi. Posebno glede imen se pride v teh izkazih mnogokrat na sled velikim pogreškom. — Da zamoremo naše izkaze o padlih, ranjenih in ujetih izpopolniti, prosimo, da se nam poroča, če ima kdo kake zasebne podatke. — Kdor želi imeti natančna obvestila o padlih in ranjenih, naj si naroči uradne izkaze v tiskarni sv. Cirila v Mariboru, Koroška cesta št. 5.

Velikanska svota denarja

se zamore naključiti vsakomur, ki postane naš naročnik. —

Brezplačna pojasnila pošilja:

Srečkovno zastopstvo 17, Ljubljana.

Tem potom naznanjam, da sem prevzela 1886. leta ustanovljeno

TRGOVINO

mojega ranjcega moža

Milan Hočevnar,

ter jo bodem pod doseganje trdko nespremenjeno dalje vodila.

Za ranjcemu v toliki meri izkazano zaupanje se najtopleje zahvaljujem ter prosim, da isto ohranite tudi meni.

Z odličnim spoštovanjem

Mil. Hočevnar-ja vdova.

Celje, dne 27. svečana.

Kupujem
seno, slamo, fižol, česnje in sploh vse poljske pridelke po najvišjih cenah
Ant. Birckmaier
Maribor, Meljska cesta 29 (Mellingerstr.)

URE
Točna postrežba

Velika zaloga ur, dragocenosti, srebrnine in optičnih reči po vsaki cenl.

Tudi na obroke. - Ilustr. cenik zastoj. - Gramofoni 20—200 K

Niklasta remont-ura	K 3-50
Pristna srebrna ura	K 7-—
Original omega ura	K 24-—
Kuhinjska ura	K 10-—
Budilka niklasta	K 3-—
Poročni prstani	K 2-—
Srebrne verižice	K 2-—

Večletno jamstvo.

Nasl. Diefinger
Theod. Fehrenbach
urar in očalar
MARIBOR, Gosposka ul. 26
Kupujem zlatino in srebro.

OBLEKE

za ženske, moške in otroke, kakor tudi krila, vrhne jope, bluze, zimске moške suknje in raglane, se dobijo v velikanski izbiri in po najnižjih cenah v veltrgovini

R. STERMECKI
V CELJU št. 301

— Pišite po cenik. —

POZOR!

Ker je sedaj mnogo obitelj, katere pogrešajo moške, kateri so bili poklicani pod orožje, podpora pa zadostuje komaj za hrano, bo mnogim zelo težko kupiti otrokom najpotrebnejšega perila in obleko za šolo. Da se omili v teh revnih časih splošno bedo, se je odločil trgovec

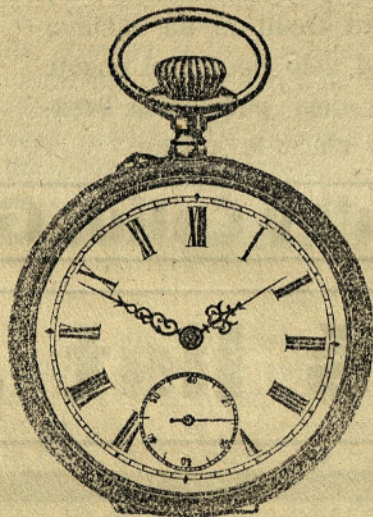
POZOR!

J. N. Šoštarich .: Maribor,

Gosposka ulica 5, da bo za časa vojne prodajal vse blago veliko ceneje, kakor popreje. Kdor torej želi kupiti za majhen denar dobro blago, naj se nemudoma oglasi pri omenjenemu trgovcu. Vzorci in ceniki se posljejo zastonj.

Ure! Ure!

V veliki izbiri in po nizkih cenah.

Srebrne ure za fante od 7 K
Srebrne ure damske od 8 K
Srebrne verižice od K 2-40
Srebrne verižice damske K 3-60
Zlate damske ure od 26 K

Za vsako uro se jamčil

Precizijske ure, Schafhausen, Zenith, Omega, Eterne

Očala: Za kratkovidne nova, zboljšana stekla.

Franjo Bureš Maribor

urar, zlatomer in očalar,

Tegetthofova cesta 39. Prvi urar od glav. kolodvora.

Znano je, da se kupi

pri staroznani domači zanesljivi trgovini ne samo po ceni ampak tudi praj dobro:

Sukneno blago (štori za moške in dečke.)
Novomodno volno za ženske in dekleta,
Najnovije perilno blago za obleke in bluze,
Platno belo in pisano za srajce in spodnje hlače,
Bago za postelje in rjuhe, brez šiva in matrace,
Srajce izgot v jone vseh velikosti za moške in ženske,
Prepaznikov velika izbira, za prati in iz črnega atlassa,
Zmiraj sovostl robocev iz svile in za prati, kakor vseh vrst blaga za domačo vporabo, s čimer si pri veliki izbiri in pri nizkih cenah tudi doma svoj nakup lahko dosežete po zelo ugodnih prednostih, zato prej pošljem na zahtevanje

ZASTONJ

vsakomur svojo bogato zbirko vzorcev na razpolago.

K. Worsche Maribor
Gosposka ul. D. (Herreng. D.)

STRAŽA
in
SL. GOSPODAR

se prodaja v naslednjih prodajalnah in tobakarnah:

V Mariboru:

Prodajalna tiskarne sv. Cirila, Koroška ulica št. 5.

Papirna prodajalna g. Pristernik, Tegetthofova ulica.

Trafika na Glav. trgu (zraven rotovža).
v Gosposki ul. (nasproti hotelu nadvojvoda Ivan).

Trafika v Grajski ulici.

Tegetthofovi ulici (g. Žifko, blizu glavnega kolodvora).

Trafika na Tržaški cesti (nasproti magdalenški cerkvi).

V Slov. Bistrici:

Prodajalna g. Roze Pičl.

Ptuj:

Papirna trgovina g. J. N. Peteršič.

Celje:

Papirna trgovina Goričar & Leskošek.

Trafika v Narodnem Domu.

Sv. Jurij ob juž. žel.:

Trgovina g. Janko Artmana.

Sv. Jakob v Slov. gor.:

Trgovina g. Frid. Zinauer.

Sv. Trojica v Slov. gor.:

Trgovina g. Terezije Čauš.

Slov. Gradec:

Trgovina g. Bastjančič.

Sv. Vid pri Ptuj:

Mostnar g. Anton Kmetec.

Ljutomer:

Trgovina g. Alojzija Vršič.

Brežice:

Trgovina g. Antona Umek.

Soštani

Trgovina g. Ane Topolnik.

Luče v Sav. dol.:

Posestnik g. Franc Dežman.

Vojnik:

Trgovina g. A. Brezovnik.

Celovec:

Trgovina g. J. Vajncerl, Velikovaška cesta 5.

Guštani (Koroško):

Trgovina g. Vinko Brundula.

Veržej:

Trgovina gospoda Koroša.

Kozje:

Trgovina gospoda Druškoviča.

Opomba: Če kdo hoče prodajati naše liste, naj naznani tiskarni sv. Cirila, Maribor, Koroška cesta 5. — Prodajalci dobijo dalekosežni popust.

SIROLIN "Roche"

Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, po influenci.

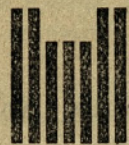
Kdo naj jemlje Sirolin ?

1. Vsak, ki trpi na trajnem kašlju. Lažje je obvarovati se bolezni, nego jo zdraviti.
2. Osebe s kroničnim kašarom bronhijev, ki s Sirolinom ozdrave.
3. Vadušljivi, katerim Sirolin znafno olehča naduho.
4. Skrofuzni ofroci, pri katerih učinkuje Sirolin z ugodnim vspehom na splošni počufek.

Se dobi v vseh lekarnah à K. 4.-

Spodnještaj. ljudska posojilnica v Mariboru r. z. z. n. z.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadno po 4 1/2%, proti trimesečni odpovedi po 4 3/4%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštne hranilne položnice (97.078) na razpolago. Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajajo le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 5 1/2%, na vknjižbo sploh po 5 1/2%, na vknjižbo in poroštvo po 5 3/4% in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le kolke.

Uradne ure so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopoldne in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne izvemši praznike. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajajo in prošnje prejemajo vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne. Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Stolna ulica št. 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo

Obrestuje hranilne vloge po

4 1/2 %

od dneva vloga do dneva vzdiga.

Rentni davek plača posojilnica sama.

Daje posojilo

na vknjižbo, na osebni kredit in na zastavo vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

za stranke vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne.

- Posojilnica daje tudi domače hranilnike, -

v lastni hiši (Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta 9, I. nadstr.

Razširjajte naš list „Sraža“

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Koroška ulica 5. — V lastni hiši.

Opremljena z najboljšimi stroji, z lastnim električnim obratom, najnovejšimi črkami in čedalji obrobki, sprejema vsa v tiskarske stroke spadajoča dela kakor: časnike, knjige, brošure, stenske in druge koledarje.

Za viš. tiskarne urade: spovedne in misijenske listke s črnim, rdečim ali modrim tiskom, uradne zavitke s natison glave ter razne oznanilne napise. Za slavne obdane, štete in druge urade: uradne zavitke, oznanila, napise, razglase, plačilne predpise, prejema potrdila itd. Za obrtnike in trgovce: pisma, zavitke, okrožnice, račune, opomine, menzije, cenike, dopisnice, naslovnice, letake in lepake s črnim in drugobarvnim tiskom. Za posojilnice, zadruge in društva: pravila, zapisnike, pristopnice in sprejemnice, letna poročila, računsko saključke, društvene snake, vabila k prireditvam in sejama, dnevne sporede in druge.

Za kršerje in prireditelje vsečlo: jabilnike, vabila na ples, ljudske veselice, tambure itd., pisane reče, vetopisne, rastične napise itd. Za posameznike: vizitke, naslovnice, poročnice, parte in šolostinske v najlepši opravi. — Diplome za častne ade društev in častne obdane v različnih okrasnih in s moderami okvirji po jako niskih cenah.

Vsa naročila se izvršijo ceno in točno.

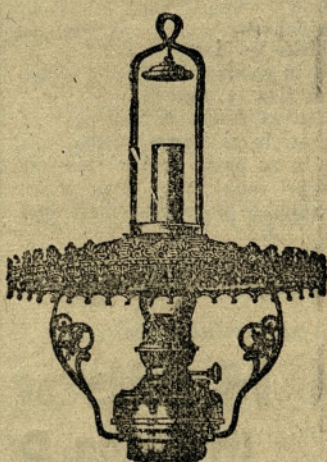
Pozor kmetovalci!

Preskrbite si pravočasno, posebno sedaj v vojskinem času, jamčena, zanesljiva in kaljiva semena, n. pr.: domačo, nemško (Lucerna), kamnito deteljo, travo, peso rumeno in rudečo, sploh vsa poljska, kakor tudi vrtna in cvetlična semena od znane in odlikovane trvdke Mauthner, ki se dobivajo pri domači trrdki

I. RAVNIKAR :: CELJE

Trgovina s špecerijskim blagom, z barvami in deželnimi pridelki ter zaloga vseh vrst mineralnih vod.

Solidna in točna postrežba.

Edina štajerska steklarska narodna trgovina. Na debelo! Na drobno!

FRANC STRUPI :: CELJE
Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za odoobe. — Prevzetje vseh steklarskih del pri cerkvah in stavbah. Najsolidnejša in točna postrežba.